КОММУНИЗМ ҒАЛАБАСИ САРИ!

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

13 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 71 (3299).

9 апрель

ШАНБА

1966 йил

Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXIII съезди ўз ишини якунлади.

Съезд партия ва халқ бирлигининг қудратини яна бир марта намойиш қилди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

8 апрель эрталабки мажлисда съезд партия марказий органларига сайлов натижалари тўғрисида саноқ комиссиясининг раиси ўртоқ Н. Г. Егоричевнинг ахборотини тинглади.

Съезд делегатлари КПСС Марказий Комитетининг аъзолари, Марказий Комитет аъзолигига кандидатлар, Марказий ревизия комиссиясининг аъзолари бир овоздан сайланганлиги тўғрисидаги хабарни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб оладилар.

Танаффусдан кейин кундуз соат 12 да съезднинг охирги мажлиси очилади.

Раислик қилувчи ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXIII съездида ҳозир бўлган Исроил коммунистлари делегациясидан съезд номига табрик олинганлигини маълум қилади. Германия миллий-демократик партияси бош комитети, Танганьика Африка миллий иттифоқи ҳам съездга табрик йўлладилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев айтадики, съезднинг иш даврида съезд номига мамлакатнинг турли қисмларидан — саноат корхоналари, қурилишлар, колхозлар ва совхозларнинг коллективларидан, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти жангчиларидан, комсомоллар, ёшлардан 90 мингдан ортиқ хат, табрик, қутловлар ва меҳнат рапортлари олинди. Ўртоқ Л. И. Брежнев самимий табрикларини, истак ва таклифларини йўллаган ва съездни меҳнат совғалари билан нишонлаган кишиларнинг ҳаммасига съезд делегатлари номидан ташаккур изҳор қилади ва уларнинг Улуғ Ватанимиз бахт-саодати йўлидаги меҳнатда янги, ижодий муваффақиятларга эришувларини тилайди.

Шундан кейин мажлисда КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот доклади юзасидан XXIII съезднинг резолюцияси, СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съездининг Директивалари, КПСС Уставига баъзи бир ўзгартишлар киритиш тўғрисида КПСС XXIII съездининг қарори бир овоздан қабул қилинди.

Делегатлар «АҚШнинг Вьетнамдаги агрессияси муносабати билан КПСС XXIII съездининг баёноти»ни якдиллик билан қабул қиладилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг бўлиб ўтган Пленуми партиянинг раҳбар органларини сайлаганлигини маълум қилади. Марказий Комитетнинг Бош секретари, Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси, Марказий Комитет Секретариати сайланди, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитетининг раиси тасдиқланди. Ўртоқ Л. И. Брежнев Марказий Ревизия комиссияси ўз мажлисида комиссия раисини сайлаганлигини маълум қилади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев якунловчи нутқ сўзлайди. У, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съездини ёпиқ деб эълон қилади. Делегатлар ва меҳмонлар баланд руҳ билан партия гимни — «Интернационал»ни айтадилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ СИЁСИЙ БЮРОСИ

Л. И. БРЕЖНЕВ.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари.

Г. И. ВОРОНОВ.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси.

А. П. КИРИЛЕНКО.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси. КПСС МК секретари.

А. Н. КОСИГИН.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси.

К. Т. МАЗУРОВ.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси.

А. Я. ПЕЛЬШЕ.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси.

Н. В. ПОДГОРНИЙ.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси.

Д. С. ПОЛЯНСКИЙ.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси.

М. А. СУСЛОВ.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси. КПСС МК секретари.

А. Н. ШЕЛЕПИН.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси. КПСС МК секретари.

П. Е. ШЕЛЕСТ.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси.

В. В. ГРИШИН.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат.

П. Н. ДЕМИЧЕВ.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат. КПСС МК секретари.

Д. А. КУНАЕВ.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат.

П. М. МАШЕРОВ.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат.

В. П. МЖАВАНАДЗЕ.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат.

Ш. Р. РАШИДОВ.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат.

Д. Ф. УСТИНОВ.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат. КПСС МК секретари.

В. В. ШЧЕРБИЦКИЙ.
КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат.

Ю. В. АНДРОПОВ.
КПСС Марказий Комитетининг секретари.

И. В. КАПИТОНОВ.
КПСС Марказий Комитетининг секретари.

Ф. Д. КУЛАКОВ.
КПСС Марказий Комитетининг секретари.

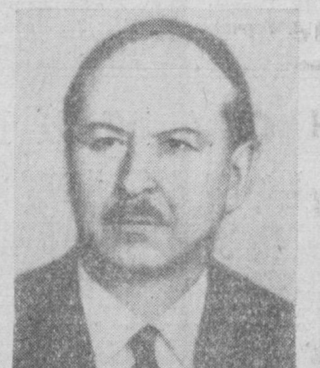

Б. Н. ПОНОМАРЕВ.
КПСС Марказий Комитетининг секретари.

А. П. РУДАКОВ.
КПСС Марказий Комитетининг секретари.

Г. Ф. СИЗОВ.
КПСС Марказий ревизия комиссиясининг раиси.

КРЕМЛДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети КПСС XXIII съездида қатнашган чет эл делегациялари шарафига 8 апрелда Кремлда қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Ер юзининг барча қитъаларидаги 86 мамлакатдан келган коммунистик, ишчи, миллий-демократик ва сўл социалистик партияларнинг вакиллари, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва Сиёсий бюро аъзолигига кандидатлар, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари ва Марказий Комитет аъзолигига кандидатлар, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзолари ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1966 йил 8 апрелда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди сайлаган КПСС Марказий Комитетининг Пленуми бўлди.

Пленум КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини қуйидаги составда сайлади: Сиёсий бюро аъзолари Брежнев Л. И., Воронов Г. И., Кириленко А. П., Косигин А. Н., Мазуров К. Т., Пельше А. Я., Подгорний Н. В., Полянский Д. С., Суслов М. А., Шелепин А. Н., Шелест П. Е. ўртоқлар.

Сиёсий бюро аъзолигига кандидатлар — Гришин В. В., Демичев П. Н., Кунаев Д. А., Машеров П. М., Мжаванадзе В. П., Рашидов Ш. Р., Устинов Д. Ф., Шчербицкий В. В. ўртоқлар.

Пленум ўртоқ Л. И. Брежневни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари қилиб сайлади; Андропов Ю. В., Демичев П. Н., Капитонов И. В., Кириленко А. П., Кулаков Ф. Д., Пономарев Б. Н., Рудаков А. П., Суслов М. А., Устинов Д. Ф., Шелепин А. Н. ўртоқлар КПСС Марказий Комитетининг секретарлари қилиб сайландилар.

Пленум ўртоқ А. Я. Пельшени КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитетининг раиси қилиб сайлади.

КПСС МАРКАЗИЙ РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИДА

1966 йил 8 апрелда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Ревизия комиссиясининг мажлиси бўлди.

Марказий Ревизия комиссияси ўртоқ Г. Ф. Сизовни комиссиянинг раиси қилиб сайлади.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ XXIII СЪЕЗДИНИНГ

ҚАРОРИ

КПСС УСТАВИГА КИРИТИЛАДИГАН баъзи бир ўзгартишлар тўғрисида

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди КПСС Уставига қуйидаги ўзгартишларни киритишга қарор қилади:

1. КПССга қабул қилинадиганларнинг составини сифат жиҳатдан янада яхшилаш ва партия ташкилотларининг партияга янги аъзолар қабул қилиш учун жавобгарлигини ошириш мақсадида белгилаб қўйилсинки:

а) 23 ёшгача бўлган ёшлар партияга фақат ВЛКСМ орқали кирадилар. КПССга кирувчи ВЛКСМ аъзолари район, шаҳар комсомол комитетидан рекомендация тақдим этадилар ва бу рекомендация бир партия аъзосининг рекомендацияси ўрнига ўтади;

б) партияга рекомендация берувчилар камида беш йиллик партия стажига эга бўлмоқлари лозим.

в) бошланғич партия ташкилотининг партияга қабул қилиш ҳақидаги қарори мажлисда қатнашган партия аъзоларининг камида учдан икки қисми ёқлаб овоз берган тақдирдагина қабул қилинган ҳисобланади.

2. Партия интизомини янада мустаҳкамлаш ва коммунистларнинг Уставда кўрсатилган бурчларини бажариш учун жавобгарлигини янада ошириш вазифаларига асосланиб:

а) Уставнинг кириш қисми, партия КПСС Программасини, Уставини бузувчи ва коммунист деган юксак номга ўзининг ҳулқ-атвори билан доғ туширувчи шахслардан ўзини ҳоли қилади, деган қоида билан тўлдирилсин;

б) бошланғич партия ташкилотининг, коммунистни партиядан чиқариш тўғрисидаги қарори район ёки шаҳар партия комитети тасдиқлаганидан кейин кучга киради, деб белгилансин;

в) партия аъзосини партиявий жазо чораси тариқасида кандидатликка кўчириш бекор қилинсин.

3. Кўп партия органлари ва коммунистларнинг таклифларини эътиборга олиб ва партияда сайловлар вақтида партия комитетларининг состави конкрет маҳаллий шароитларга қараб ҳамда ходимларнинг ишчанлик ва сиёсий сифатларига қараб мунтазам суратда янгиланиб боришини ва бу масалалардаги қатъий белгилаб қўйилган қоида амалда ўзини оқламаганлигини назарда тутиб, партия органларининг составини ва партия ташкилотлари секретарларини янгилаб ва алмаштириб туриш нормаларини белгиловчи қоидаларни бундан кейин КПСС Уставида сақлаб қолиш мақсадга мувофиқ эмас, деб ҳисоблансин. Шу муносабат билан 25-параграф Уставдан чиқарилсин. 24-параграф, бошланғич ташкилотлардан то КПСС Марказий Комитетигача барча партия органларига сайлов ўтказган вақтда улар составини систематик суратда янгилаб туриш ва раҳбарликнинг давомийлиги принципига риоя қилинади, деган кўрсатма билан тўлдирилсин.

4. Уставнинг бошланғич партия ташкилотлари тўғрисидаги бўлими янги параграф билан тўлдирилсин, бу параграфда, 1.000 дан ошиқ коммунистлари бўлган бошланғич партия ташкилотлари парткомларига иттифоқдош республика Компартияси Марказий Комитетининг руҳсати билан, КПССга қабул қилиш, партия аъзолари ва кандидатлари ҳисоботини юргизиш ҳамда коммунистларнинг шахсий ишларини кўриб чиқиш юзасидан район партия комитети ҳуқуқларини бериш мумкин, деб белгилаб қўйилсин. Бу ташкилотлар ичида, зарур бўлган ҳолларда, цех парткомлари тузилиши, ишлаб чиқариш участкалари партия ташкилотларига эса бошланғич ташкилот ҳуқуқлари берилиши мумкин. Район партия комитети ҳуқуқи берилган парткомлар икки йиллик муддатга сайланадилар.

5. Уставнинг 57-параграфи, совхозларда парткомлар 50 коммунист бўлган ҳолда тузилиши мумкин деб, тўлдирилсин.

6. Партия ташкилотларининг, КПСС Уставида партия ташкилотларида уларнинг иш шароити, структураси ва сон составига қараб мажлислар ўтказиш муддатини кўпроқ дифференциялаштирилган ҳолда белгилаш керак, деган таклифларини назарда тутиб, 300 гача коммунисти бўлган ва цех ташкилотларига эга бўлган бошланғич партия ташкилотларида умумий мажлис камида икки ойда бир марта ўтказилади, деб белгилансин.

7. Уставда, барча иттифоқдош республикалар компартияларининг съездлари камида тўрт йилда бир марта ўтказилади, деб белгилансин.

8. Уставда, партия Марказий Комитети съездлар ўртасидаги даврда зарур бўлиб қолган тақдирда, партия сиёсатининг энг муҳим масалаларини муҳокама қилиш учун Бутуниттифоқ партия конференциясининг, иттифоқдош республикалар компартияларининг Марказий Комитетлари эса республика партия конференцияларини чақиришлари мумкин, деб белгилаб қўйилсин.

Бутуниттифоқ конференциясини ўтказиш тартибини КПСС Марказий Комитети, республика партия конференцияларини ўтказиш тартибини эса иттифоқдош республикалар компартияларининг марказий комитетлари белгилайдилар.

9. Уставда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети: Марказий Комитет пленумлари ўртасида партия ишига раҳбарлик қилиш учун Сиёсий бюро, кундалик ишларга, асосан кадрлар танлаш ва ижрони текширишни ташкил этишга раҳбарлик қилиш учун Секретариат сайлайди. Марказий Комитет КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарини сайлайди, деб белгилаб қўйилсин.

Марказий Комитет КПСС Марказий Комитетининг РСФСР бюросини тузади, деган карсатма Уставнинг 39-параграфидан тушириб қолдирилсин.

10. Уставнинг 59-параграфидан халқ хўжалиги кенгашлари тўғрисидаги сўзлар тушириб қолдирилсин.

ПАРТИЯ XXIII СЪЕЗДИДА САЙЛАНГАН СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СОСТАВИ

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ АЪЗОЛАРИ

1. Абрасимов П. А.
2. Александров А. П.
3. Андропов Ю. В.
4. Антонов С. А.
5. Аристов А. Б.
6. Асқаров А.
7. Афанасьев С. А.
8. Ахундов В. Ю.
9. Баграмян И. Х.
10. Байбаков Н. К.
11. Басов А. В.
12. Батицкий П. Ф.
13. Бейсебаев М.
14. Белобородов А. П.
15. Бенедиктов И. А.
16. Бешчев Б. П.
17. Бодюл И. И.
18. Бородин А. М.
19. Бородин П. Д.
20. Брежнев Л. И.
21. Бутома Б. Е.
22. Васильев Н. Ф.
23. Ватченко А. Ф.
24. Вашченко Г. И.
25. Вершинин К. А.
26. Волков А. П.
27. Воронов Г. И.
28. Воронов Ф. Д.
29. Ворошилов К. Е.
30. Гаганова В. И.
31. Галаншин К. И.
32. Гарбузов В. Ф.
33. Георгиев А. В.
34. Горшков С. Г.
35. Горячев Ф. С.
36. Гречко А. А.
37. Гришин В. В.
38. Гришин К. Н.
39. Гришманов И. А.
40. Громико А. А.
41. Грушецкий И. С.
42. Грушин П. Д.
43. Даниялов А. Д.
44. Дегтярев В. И.
45. Дементьев П. В.
46. Демичев П. Н.
47. Джавахишвили Г. Д.
48. Димшиц В. И.
49. Егоричев Н. Г.
50. Елютин В. П.
51. Епишев А. А.
52. Ефремов Л. Н.
53. Ефремов М. Т.
54. Ештокин А. Ф.
55. Жигалин В. Ф.
56. Захаров М. В.
57. Зверев С. А.
58. Зимянин М. В.
59. Золотухин Г. С.
60. Зорин В. А.
61. Игнатов Н. Г.
62. Кавун В. М.
63. Казанец И. П.
64. Калмиков В. Д.
65. Калнберзин Я. Э.
66. Капитонов И. В.
67. Катушев К. Ф.
68. Келдиш М. В.
69. Кириленко А. П.
70. Кириллин В. А.
71. Киселев И. И.
72. Киселев Т. Я.
73. Клименко В. К.
74. Коваленко А. В.
75. Кованов П. В.
76. Кожевников Е. Ф.
77. Козлов В. И.
78. Кокарев А. А.
79. Комяхов В. Г.
80. Конев И. С.
81. Коновалов Н. С.
82. Конотоп В. И.
83. Корнейчук А. Е.
84. Коротченко Д. С.
85. Коритков Н. Г.
86. Коспанов Ш. К.
87. Костоусов А. И.
88. Косигин А. Н.
89. Кочинян А. Е.
90. Крахмалев М. К.
91. Крилов Н. И.
92. Кузнецов В. В.
93. Кулаков Ф. Д.
94. Куличенко Л. С.
95. Кунаев Д. А.
96. Қурбонов Р.
97. Кэбин И. Г.
98. Лапин С. Г.
99. Лесечко М. А.
100. Ломако П. Ф.
101. Ломоносов В. Г.
102. Лутак И. К.
103. Ляшко А. П.
104. Мазуров К. Т.
105. Малиновский Р. Я.
106. Манякин С. И.
107. Мацкевич В. В.
108. Машеров П. М.
109. Мжаванадзе В. П.
110. Микоян А. И.
111. Михайлов Н. А.
112. Монашев Л. Г.
113. Москаленко К. С.
114. Насриддинова Ё. С.
115. Николаев К. К.
116. Николаева Т. Н.
117. Новиков В. Н.
118. Новиков И. Т.
119. Нуриев З. Н.
120. Овезов Б.
121. Органов Н. Н.
122. Павлов В. Я.
123. Павлов С. П.
124. Патоличев Н. С.
125. Патон Б. Е.
126. Пегов Н. М.
127. Пейве Я. В.
128. Пельше А. Я.
129. Подгорний Н. В.
130. Поляков И. Е.
131. Полянский Д. С.
132. Пономарев Б. Н.
133. Попов Г. И.
134. Попова Н. В.
135. Поспелов П. Н.
136. Притицкий С. О.
137. Промислов В. Ф.
138. Пузанов А. М.
139. Писин К. Г.
140. Расулов Ж.
141. Рашидов Ш. Р.
142. Родионов Н. Н.
143. Романов Г. В.
144. Рудаков А. П.
145. Руденко Р. А.
146. Руднев К. Н.
147. Румянцев А. М.
148. Рябиков В. М.
149. Семичастний В. Е.
150. Синица М. С.
151. Скочилов А. А.
152. Славский Е. П.
153. Смирнов Л. В.
154. Снечкус А. Ю.
155. Соболь Н. А.
156. Соколов Т. И.
157. Соловьев Л. Н.
158. Соломенцев М. С.
159. Спиридонов И. В.
160. Степаков В. И.
161. Струев А. И.
162. Сурганов Ф. А.
163. Суслов М. А.
164. Табеев Ф. А.
165. Титов В. Н.
166. Титов Ф. Е.
167. Тихонов Н. А.
168. Токарев А. М.
169. Толстиков В. С.
170. Трапезников С. П.
171. Устинов Д. Ф.
172. Усубалиев Т.
173. Федосеев П. Н.
174. Флорентьев Л. Я.
175. Фурцева Е. А.
176. Хитров С. Д.
177. Холявко В. В.
178. Червоненко С. В.
179. Чернишев В. Е.
180. Чуйков В. И.
181. Чураев В. М.
182. Шверник Н. М.
183. Шевченко В. В.
184. Шелепин А. Н.
185. Шелест П. Е.
186. Шибаев А. И.
187. Шитиков А. П.
188. Школьников А. М.
189. Шокин А. И.
190. Шолохов М. А.
191. Шчербицкий В. В.
192. Шчетинин С. Н.
193. Юнак И. Х.
194. Якубовский И. И.
195. Яснов М. А.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ АЪЗОЛИГИГА КАНДИДАТЛАР

1. Абдураззоқов М.
2. Авраменко С. С.
3. Алексеевский Е. Е.
4. Алиханов Э. Н.
5. Амелько Н. Н.
6. Ангельев Д. Д.
7. Антонов А. К.
8. Антонов В. И.
9. Афанасьев П. Я.
10. Базовский В. Н.
11. Бакаев В. Г.
12. Банников Н. В.
13. Бельских Р. А.
14. Бочкаров А. П.
15. Братченко Б. Ф.
16. Брехов К. И.
17. Бубновский Н. Д.
18. Буденний С. М.
19. Булгаков А. А.
20. Вадер А. П.
21. Владиченко И. М.
22. Воронина П. А.
23. Воротников С. И.
24. Всеволожский М. Н.
25. Ғофуров М.
26. Георгадзе М. П.
27. Герасимов К. М.
28. Гетман А. Л.
29. Головченко Ф. П.
30. Городовиков Б. Б.
31. Горюнов Д. П.
32. Грибачев Н. М.
33. Грушевой К. С.
34. Густов И. С.
35. Дементьева Р. Ф
36. Демченко В. А.
37. Денисов Г. Я.
38. Диордица А. Ф.
39. Добрик В. Ф.
40. Добринин А. Ф.
41. Доенин В. Н.
42. Дрозденко В. И.
43. Дригин А. С.
44. Егоров А. Г.
45. Ежевский А. А.
46. Елистратов П. М
47. Еременко А. И.
48. Ермин Л. Б.
49. Журавлева М. И.
50. Журин Н. И.
51. Зародов К. И.
52. Захаров М. Е.
53. Зотов В. П.
54. Исаев В. Я.
55. Ислюков С. М.
56. Ишков А. А.
57. Кабалоев Б. Е.
58. Казаков М. И.
59. Кальченко Н. Т.
60. Кандренков А. А
61. Карлов В. А.
62. Карпова Е. Ф.
63. Қаҳҳоров А.
64. Клаусон В. И.
65. Клепиков М. И.
66. Климов А. П.
67. Князев Ф. К.
68. Коваль И. Г.
69. Козлов Г. И.
70. Козлов Н. Т.
71. Козирь П. П.
72. Колчина О. П.
73. Корниец Л. Р.
74. Кортунов А. К.
75. Костандов Л. А.
76. Кочемасов В. И.
77. Кочетков Н. Г.
78. Кошевой П. К.
79. Криулин Г. А.
80. Кремень А. С.
81. Кузнецов Н. А.
82. Куцевол В. С.
83. Лавренов И. А.
84. Лаврентьев М. А.
85. Леонов П. А.
86. Лигачев Е. К.
87. Лобов С. М.
88. Логинов Е. Ф.
89. Лошченков Ф. И.
90. Ликова Л. П.
91. Ляшченко Н. Г.
92. Малофеев П. Р.
93. Мальбахов Т. К.
94. Мамбетов Б.
95. Марисов В. К.
96. Маряхин С. С.
97. Месяцев Н. Н.
98. Михайлов Д. И.
99. Модогоев А. У.
100. Мужицкий А. М.
101. Мурадян Б. А.
102. Мусахонов М. М.
103. Непорожний П. С.
104. Ниязбеков С. Б.
105. Новиков К. А.
106. Огарков Н. В.
107. Осипов Г. И.
108. Павлов Г. П.
109. Павлов Г. С.
110. Палецкис Ю. И.
111. Пастухов Б. Н.
112. Пеньковский В. А.
113. Петровский Б. В.
114. Петухов Б. Ф.
115. Пименов П. Т.
116. Поберей М. Т.
117. Подзерко В. А.
118. Пономарев М. А.
119. Постовалов С. О.
120. Попова М. Г.
121. Псурцев Н. Д.
122. Родионов П. А.
123. Розенко П. А.
124. Рокоссовский К. К.
125. Романов А. В.
126. Романов Н. Н.
127. Рубен В. П.
128. Риков В. Н.
129. Семенов В. С.
130. Сенькин И. И.
131. Сербин И. Д.
132. Сидоренко А. В.
133. Сизов П. К.
134. Синицин И. Ф.
135. Скачков С. А.
136. Скулков И. П.
137. Слажнев И. Г.
138. Смирнов А. И.
139. Смирнов А. Н.
140. Смирнов В. А.
141. Соколов С. Л.
142. Соколовский В. Д.
143. Стученко А. Т.
144. Тарасов А. М.
145. Тарасов Н. Н.
146. Тикунов В. С.
147. Тимошенко С. К.
148. Титаренко А. А.
149. Тока С. К.
150. Толкунов Л. Н.
151. Ураев П. В.
152. Федоров В. С.
153. Францов Г. П.
154. Фролов В. С.
155. Черненко К. У.
156. Чиряев Г. И.
157. Чубаров А. П.
158. Шауро В. Ф.
159. Шевченко А. Ф.
160. Шереметов А. С.
161. Шумаускас М. Ю.
162. Шчелоков Н. А.
163. Шчербина Б. Е.
164. Якубовский Ф. Б.
165. Янгель М. К.

ПАРТИЯ XXIII СЪЕЗДИДА САЙЛАНГАН КПСС МАРКАЗИЙ РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИНИНГ СОСТАВИ

1. Акназаров З. Ш.
2. Алексеев П. Ф.
3. Аникушин М. К.
4. Антонов С. Ф.
5. Апряткин С. С.
6. Арутюнян Н. Х.
7. Баскаков С. А.
8. Батнев С. Г.
9. Белуха Н. А.
10. Бирюков А. Е.
11. Ботвин А. П.
12. Бушуев В. М.
13. Васягин С. П.
14. Горегляд А. А.
15. Горкин А. Ф.
16. Горчаков А. И.
17. Дзоценидзе Г. С.
18. Жуков Г .А.
19. Ильяшенко К. Ф.
20. Искендеров М. А.
21. Кабков Я. И.
22. Калмик Н. И.
23. Кличев А. М.
24. Комарова Д. П.
25. Колбецкая М. А.
26. Кочубей А. Д.
27. Круглова З. М.
28. Кручина Н. Е.
29. Кулатов Т.
30. Кулижанов Л. А.
31. Лашченко П. Н.
32. Лобанок В. Е.
33. Марков Г. М.
34. Масленников Г. В.
35. Микулич В. А.
36. Молчанов А. Д.
37. Морозов И. П.
38. Московский В. П.
39. Муравьева Н. А.
40. Мюрисеп А. А.
41. Новоселов Е. С.
42. Одилов А.
43. Окунев В. В.
44. Орлов М. А.
45. Павловский И. Г.
46. Панюшкин А. С.
47. Пигалев П. Ф.
48. Попов Б. В.
49. Посконов А. А.
50. Румянцев А. Ф.
51. Русаков К. В.
52. Рижов Н. С.
53. Савинкин Н. И.
54. Сагинтаев А.
55. Сальникова Е. А.
56. Серов В. А.
57. Сизов Г. Ф.
58. Симонов К. С.
59. Смирновский М. Н.
60. Солдатов А. А.
61. Старовский В. Н.
62. Сисоева Л. А.
63. Тер-Газарянц Г. А.
64. Тимофеев Н. В.
65. Увачан В. Н.
66. Усмонов С. Н.
67. Федоренко Н. Т.
68. Фоминих А. М.
69. Халдеев М. И.
70. Холов М.
71. Хренников Т. Н.
72. Цуканов Г. Э.
73. Черний В. И.
74. Чередниченко Е. Т.
75. Шашин В. Д.
76. Шевлягин Д. П.
77. Шикин И. В.
78. Шчербаков И. С.
79. Янушковская Т. П.

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

7 апрелда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг президенти ўртоқ А. Новотний (делегация бошлиғи), Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг Раиси ўртоқ И. Ленарт, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ В Коуцкий, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Чехословакия Коммунистик партияси Жанубий Моравия область комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. Вацулик, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикасининг СССРдаги элчиси ўртоқ О. Павловскийлардан иборат Чехословакия Коммунистик партиясининг КПСС XXIII съездида қатнашаётган делегацияси билан учрашди.

Бўлиб ўтган самимий, дўстона суҳбатда ҳар икки қардош партияни қизиқтирувчи масалалар муҳокама қилинди.

* * *

7 апрелда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ В. Гомулка, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси ўртоқ Ю. Циранкевич, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ З. Клишко, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Польша Бирлашган ишчи партияси Катовице вилоят комитетининг биринчи секретари ўртоқ Э. Герек, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Польша Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси ўртоқ Э. Пшчулковскийлардан иборат Польша Бирлашган ишчи партиясининг КПСС XXIII съездида қатнашаётган делегацияси билан учрашди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган суҳбатда ҳар икки қардош партияни қизиқтирувчи масалалар муҳокама қилинди.

КПСС XXIII съездини ёпиш вақтида 1966 йил 8 апрелда ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Ўртоқлар! Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди ўз ишини тугаллаяпти. Бу съезд партиямиз ва мамлакатимиз тарихида, ҳеч шубҳасиз, муносиб ўрин олади. Съезд ишининг бориши ва натижаларидан ҳаммамиз мамнунмиз деб айтсам, съезд делегатлари ва қатнашчиларининг ялпи фикрини ифодалаган бўламан, деб ўйлайман. **(Қарсаклар).** Съезд КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладини ва янги беш йиллик планга доир Директиваларни ишчанлик билан, атрофлича муҳокама қилди. Партиянинг яқин йилларга мўлжалланган сиёсий йўлини коллектив бўлиб ишлаб чиқдик.

Турмуш, коммунистик қурилиш практикасининг ўзи қўйган энг муҳим масалалар, яъни сиёсат, экономика, идеология ва партия ташкилотчилик фаолиятининг энг муҳим масалалари диққат марказимизда турди.

Съезд навбатдаги беш йилга мўлжалланган ички сиёсатимизнинг ва хўжалик фаолиятимизнинг асосий йўналишларини белгилаб берди. Бу сиёсатнинг моҳияти шундан иборатки, мамлакатимизда коммунизм қурилишида янги марраларга эришишни таъминлаб олиш, бутун ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини кескин оширишга, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини тўхтовсиз ўстиришга, Ватанимизнинг мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлашга эришмоқ керак. Бу беш йилликда биз қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини муттасил ўстириб боришга, саноатни тез суръатлар билан ривожлантиришга эришмоғимиз лозим. Мана шуларнинг ҳаммаси бизнинг планли экономикамизни янги босқичга кўтаради.

Съезд ишининг яна бир муҳим якуни шундан иборатки, у, партиямиз ва давлатимизнинг ташқи сиёсат йўлини белгилаб берди. Съезд Марказий Комитетга, Совет ҳукуматига коммунизм қуриш учун энг қулай шарт-шароит яратишда. социалистик системанинг қудратини мустаҳкамлашга ҳамда халқларнинг миллий ва социал озодлик учун олиб бораётган курашини ҳар томонлама қувватлашга, тинчликни мустаҳкамлашга ва янги жаҳон урушининг олдини олишга, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшашини таъминловчи ленинча принципларни барқарор қилишга қаратилган ташқи сиёсатни бундан буён ҳам ўтказа беришни топширди. **(Қарсаклар).**

Ниҳоят, съезд ишининг учинчи муҳим якуни шундан иборатки, у, партиямизни ташкилий ва ғоявий-сиёсий жиҳатдан тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлаши лозим бўлган қарорлар қабул қилди. Бу қарорлар коммунистларнинг авангардлик ролини оширишга ҳамда уларнинг топширилган иш учун масъулиятини оширишга, партия ички демократиясини янада ривожлантиришга, партия ташкилотларининг кенг халқ оммаси билан алоқаларини кенгайтиришга ва мустаҳкамлашга ёрдам беради. Бу қарорлар кадрларни яхшироқ тарбиялашда, коммунистик қурилишнинг бутун процессига раҳбарлик қилишдаги мураккаб вазифаларни муваффақиятли ҳал қилишда партияга ёрдам беради.

КПСС Марказий Комитетининг 1964 йилги октябрь Пленумида, 1965 йилги март ва сентябрь Пленумларида ишлаб чиқилган энг муҳим қоидалар съездимизнинг қарорларида тўғри ифодасини топди ва янада ривожлантирилди. Съезд делегатлари мазкур пленумларнинг қарорларини якдиллик билан маъқулладилар ва ишнинг тўғри, чинакам реалистик, ишчанлик услубини барқарор қилишда, партиянинг бутун ҳаётида шу қарорларнинг катта аҳамиятига баҳо бердилар.

Биз мамнуният билан шуни қайд қилишимиз мумкинки, съездимизда ҳам мана шундай иш усули ҳукмронлик қилди. **(Қарсаклар).** Бизнинг съездимиз ишчанлик, принципиаллик, ютуқларга ҳам, камчиликларга ҳам сергаклик билан баҳо беришга интилиш вазиятида, партия ва мамлакат турмушининг мураккаб масалаларини ҳал қилмоқ учун ўйлаб ва ижобий йўл тутиш вазиятида ўтди. **(Қарсаклар).**

XXIII съезд ички ва ташқи сиёсатнинг ҳамма масалаларида партиянинг монолит бирлигини яна бир марта намойиш қилди. **(Давомли қарсаклар).** Бу нарса деярли беш минг делегатнинг якдил бўлишидагина ифодаланиб қолмасдан,яна шунда ҳам ифодаландики, бутун партия, бутун совет халқи бизнинг ишимиздан ниҳоят даражада манфаатдор эканлигини, бизнинг ишимизни тўла равишда қувватлаб, шу ишда актив қатнашаётганлигини съезднинг бутун иши давомида муттасил ҳис қилиб турдик. **(Давомли қарсаклар).**

Съезд олган жуда кўп мактублар, унинг адресига табрикномалар ва яхши истаклар тўхтовсиз келиб турганлиги, съезд материаллари заводлар, қурилишлар, колхозлар ва совхозларда, ўқув юртлари ва муассасаларда қизғин муҳокама қилинаётганлиги бунинг далилидир. Мамлакатда меҳнат ғайрати ҳамма жойда авж олиб кетганлиги ҳам бунинг далилидир. Съезд ишчилар, колхозчилар, интеллигенция намояндаларидан меҳнатда эришган муваффақиятлари тўғрисида кўп минглаб рапортлар олди. Одатдан ташқари бир рапорт съезд кунларида бўлажак ғалабаларимизнинг даракчиси бўлиб янгради. Бу рапорт Коинотдан келди. Ойнинг биринчи йўлдоши барча коммунистлар революцион партиявий гимнининг — Интернационалнинг оҳангини Ерга эшиттирди. **(Гулдурос қарсаклар).**

Делегат ўртоқлар! Съездга табриклар юборган, янги беш йилликни муносиб равишда бошлаб берган меҳнат ғалабалари билан партияни хурсанд қилган коллективларнинг ҳаммасига сизларнинг номингиздан қизғин ташаккур айтишга ижозат бергайсиз. Уларга янги катта муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз. **(Давомли қарсаклар).**

Ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўзини халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг таркибий қисми деб, шу ҳаракат отрядларидан бири деб ҳисоблаб келди ва ҳисобламоқда. Шунинг учун ҳам биз ўз ишимиз тўғрисида фақат мамлакатимиз коммунистлари ва халқи олдидагина эмас, шу билан бирга, барча қардош партиялар олдида, жаҳон ишчилар синфи олдида ҳам ҳисоб беришни ҳамиша ўз бурчимиз, деб ҳисоблаб келдик. **(Қарсаклар).** XXIII съездда ҳам КПСС шу традицияни давом эттирди. **(Қарсаклар).**

Съезднинг ишида 86 та коммунистик ва ишчи партияларнинг, шунингдек жаҳондаги революцион-демократик ва социалистик партияларнинг делегациялари қатнашди. Улар Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ишлари тўғрисида, бизнинг планларимиз ва проблемаларимиз ҳақида тўла тасаввур олдилар, деб умид қиламиз.

Ўз навбатида, биз жанговар сафдошларимизнинг, чет эллик дўстларимизнинг нутқларини эшитиш имкониятига эга бўлдик. Шу нутқларни тинглар эканмиз, жаҳон социализмининг, революцион ва озодлик ҳаракатининг муваффақиятлари нақадар ўсиб, кўпайиб бораётганлигини айниқса яққол ҳис қилдик. Шу нутқларни тинглар эканмиз, бутун дунёдаги синфдош қардошларимиз Совет мамлакатида муваффақиятли равишда коммунизм қурилаётганлигини ўзларининг революцион курашларига берилаётган энг катта ёрдам деб, шу курашга қўшилаётган асосий ҳисса деб билаётганликларига яна бир марта ишончимиз комил бўлди. **(Давомли қарсаклар).** Сизлар, азиз ўртоқлар, бундай баҳо берганлигингиз учун бутун партиямиз сизлардан бениҳоя миннатдор. Бу баҳо совет коммунистларини, барча совет кишиларини янги зўр ишлар қилишга илҳомлантиради. **(Қарсаклар).**

Делегациялари съездимиз ишида қатнашган қардош партиялар КПССнинг жаҳон коммунистик ҳаракатидаги принципиал марксча-ленинча йўлини якдиллик билан маъқуллаётганликларини ҳам юксак даражада қадрлаймиз. **(Қарсаклар).** Партиямизнинг коммунистик сафлар бирлигини мустаҳкамлаш йўлида сарфлаётган куч ва ғайратини қардош партияларнинг шу минбарда сўзга чиққан вакиллари тўла равишда тушуниб, қўллаб-қувватладилар. **(Қарсаклар).** Уларнинг нутқларида коммунистларнинг халқаро коммунистик ҳаракатни, жаҳондаги барча революцион кучларни синфий душман қаршисида жипслаштиришга бўлган яхлит иродаси яққол янгради. **(Давомли қарсаклар).**

Бу эса, бирлик иши ғалаба қилади, деган ишончни мустаҳкамламоқда. **(Гулдурос қарсаклар).** Бизнинг партиямиз марксизм-ленинизмнинг принциплари асосида коммунистик сафлар бирлиги учун бундан буён ҳам кураш олиб боришга ўзининг маҳкам бел боғлаганлигини яна бир марта таъкидлайди. **(Давомли қарсаклар).**

Америка империализмига қарши курашаётган қаҳрамон Вьетнам халқи билан жанговар революцион бирдамлигимиз бизнинг съездимизда зўр куч билан ўзини кўрсатди ва ҳаммамизда унутилмас таассурот қолдирди. **(Гулдурос қарсаклар).**

Съезд ишига катта ҳисса қўшганликлари учун чет эл делегацияларига сизларнинг номингиздан самимий ташаккур айтишга ижозат бергайсиз, делегат ўртоқлар. **(Давомли қарсаклар).** Азиз дўстларимиз бу ерда ҳозир бўлганлиги революцион пролетар бирдамлигининг кучини ҳис қилишимизга яна бир марта имконият берди, барча мамлакатлардаги коммунистлар ва революционерларни бир-бирига боғлаб турган қардошлик, ишонч ва дўстлик алоқалари бузилмас мустаҳкам алоқалар эканлигини тағин бир марта кўрсатди. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Жаҳоннинг энг хилма-хил мамлакатларидан партиямизнинг XXIII съездига ўзларининг табрикларини ва самимий истакларини йўллаган жуда кўп ташкилотлар корхоналарнинг, муассасаларнинг коллективлари ва айрим кишиларга ҳам ўзимизнинг самимий ташаккуримизни изҳор қилишга ижозат бергайсиз. Барча коммунистларга, социализм ва коммунизм улуғ ишининг тантанаси учун курашчиларнинг ҳаммасига ўзимизнинг жанговар, ўртоқлик саломимизни йўллаймиз ва уларга муваффақиятлар тилаймиз. **(Давомли қарсаклар).**

Делегат ўртоқлар! Сизлар сайлаган партия Марказий Комитети бу юксак ишонч учун сизларга ташаккур айтишни менга топширди. **(Қарсаклар).** Бу ишонч бизларнинг зиммамизга жуда катта масъулият юклаётганлигини, съездимиз қарорларини, партиямиз Программасини амалга оширмоқ учун бутун кучимиз ва қобилиятимизни сарфлаш мажбуриятини бизга юклаётганлигини яхши тушуниб турибмиз.

Бизнинг олдимизда катта ва кўп куч талаб қиладиган иш турибди. Съезд қўйган вазифаларни муваффақиятли ҳал этмоқ учун бутун партия, бутун халқнинг жуда катта куч ва ғайрат сарфлаши, большевикча матонат ва дадиллик билан ижодий меҳнат қилиши керак бўлади. **(Қарсаклар).**

Биз келажакка ишонч ва умидворлик билан қараймиз. Бу асосли умидворликдир. Бу умидворлик жуда катта имкониятларимизни, партиянинг, бутун халқнинг битмас-туганмас кучини реал ҳисобга олишга таянаётган умидворликдир.

Мамлакатимизда юксак даражада ривожланган ишлаб чиқарувчи кучлар вужудга келтирилган. Улардан тўғри фойдаланиш яқин йилларнинг ўзидаёқ коммунизм сари боришимизни тезлаштиришни таъминлайди.

Совет ҳокимиятининг қарийб ярим асрлик умри давомида, социалистик ва коммунистик қурилиш йилларида жамиятга раҳбарлик қилиш ишида жуда катта тажриба орттирган қудратли партиямиз бор.

Ишлаб чиқариш, фан ва маданиятнинг ҳамма соҳаларида ажойиб кадрларимиз ўсиб етишган. Совет ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, халқ интеллигенцияси партия сиёсатини қизғин қувватламоқда, партиянинг планларини ўзининг жонажон иши, деб билмоқда. **(Давомли қарсаклар).**

Чет элларда бизнинг ишончли ва содиқ дўстларимиз кўп. Қардош социалистик мамлакатларда янги жамият қуришнинг қимматли тажрибасидан фойдаланишимиз мумкин ва лозим. Бизнинг меҳнатимизни ва курашимизни бутун дунё коммунистлари, революцион ва прогрессив кучлари қўллаб-қувватламоқда.

Улуғ революционер Владимир Ильич Ленин яратган ва тарбиялаб вояга етказган партиямиз шонли жанговар йўлни босиб ўтди. Ленин бизга халқ билан узилмас алоқада бўлиш, меҳнаткашлар оммасини коммунизм учун курашга руҳлантира билиш ва ташкил эта билиш партия кучининг асосий манбаи, партия ғалабаларининг гарови, деб таълим берган эди. Партия ижтимоий ривожланиш қонунларини, синфий кураш қонунларини, янги жамият қуриш қонунларини мукаммал эгаллаб олса партия илмий коммунизм назариясига амал қилиб, ўз мақсади сари оғишмай бораверса, у енгиб чиқиши мумкин.

Ленин ишининг содиқ ворислари ва давомчилари бўлган биз, коммунистлар, унинг васиятларини, партиямиз ва ишчилар синфининг, бутун халқаро коммунистик ҳаракатнинг жанговар традицияларини ҳамиша сақлаймиз. **(Давомли қарсаклар).**

Ўзимизнинг бутун куч ва ғайратимизни сафарбар қилиб биз улуғ коммунистик ишимизнинг янги ғалабалари сари комил ишонч билан олға борамиз.

Съезднинг ишини тамомлаб, шу нарсани қатъий қилиб айтишимиз мумкинки, партия бутун совет халқининг куч ва ғайратини бирлаштириб, XXIII съезд қўйган улуғвор вазифаларни муваффақиятли ҳал қилади. **(Давомли қарсаклар).**

Яшасин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси — Ленин партияси! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Яшасин коммунизм қурувчиси бўлган қаҳрамон совет халқи! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Яшасин жаҳон социалистик системасининг, халқаро коммунистик ҳаракатнинг, ҳозирги замондаги барча революцион кучларнинг бирлиги ва жипслиги! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Тинчлик, демократия, миллий мустақиллик ва социализм буюк иши яшасин ва ғалаба қилсин! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Марксизм-ленинизм байроғи остида коммунизмнинг янги ғалабалари сари, олға! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ XXIII СЪЕЗДИНИНГ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ҲИСОБОТ ДОКЛАДИ ЮЗАСИДАН РЕЗОЛЮЦИЯСИ

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети иши тўғрисидаги ҳисобот докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди қарор қилади:

КПСС Марказий Комитетининг сиёсий йўли ва амалий фаолияти тўла ва тамомила маъқуллансин;

КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида баён қилинган таклифлар ва хулосалар маъқуллансин.

Ҳисобот даврида партиянинг фаолияти XX—XXII съездлар белгилаб берган йўл асосида амалга оширилиб келинди ва бу фаолият КПСС Программасини бажаришга, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга, социалистик ижтимоий муносабатларни янада такомиллаштиришга, меҳнаткашларни коммунизм руҳида тарбиялашга қаратилди.

Шу давр ичида экономикани, маданиятни ривожлантиришда ва халқнинг моддий фаровонлигини оширишда катта муваффақиятларга эришилди. Совет жамиятининг сиёсий негизлари — ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқи, кўп миллатли Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги, барча меҳнаткашларнинг КПСС атрофида жипслиги мустаҳкамланди. КПСС сафлари кенгайди, совет жамиятида унинг сиёсий ва ташкилотчилик роли ошди. Партия ичида партия ички ҳаётининг ленинча принциплари мустаҳкам қарор топди.

Партия Ленин таълимотига амал қилиб, халқ хўжалигини бошқариш формалари ва методларини такомиллаштириб борди, амалда синовдан ўтмаган ва олға қараб ҳаракат қилишимизга халақит берган нарсаларнинг ҳаммасини улоқтириб ташлади. КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми (1964 йил) партия фаолияти учун, жамиятимизнинг коммунизм йўлидан янада олға қараб ҳаракат қилиши учун биринчи даражали аҳамиятга эгадир.

СССРнинг иқтисодий ва ҳарбий-сиёсий қудрати ўсиб борганлиги унинг ташқи сиёсий позицияларини янада кўпроқ мустаҳкамлади. КПСС совет халқининг тинч меҳнатини таъминлаб бериш учун бутун куч-қувватини сарфлаб келди ва сарфламоқда, бутун дунёда тинчликни сақлаш учун актив кураш олиб бормоқда, империалистик агрессияга қарши қатъий курашни давом эттирмоқда. СССР халқларининг империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши олиб бораётган озодлик курашига муттасил ёрдам бериб келмоқда, барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм учун олиб бораётган кураш ишига тобора кўпроқ ҳисса қўшиб келмоқда.

I.

1. Жаҳон тараққиёти партиямизнинг, бутун коммунистик ҳаракатнинг ҳозирги даврда жаҳон социалистик системаси империализмга қарши, жамиятни социалистик асосда қайта қуриш учун кураш олиб бораётган кучлар тарихий тараққиётнинг асосий йўлини белгилаб бермоқда, деган хулосасини тасдиқлади.

Жаҳон социалистик системаси ўтган давр ичида анча мустаҳкамланди, унинг халқаро обрў-эътибори ошди, унинг инсоният тақдирига таъсири кучайди. Ҳисобот даврининг характерли хусусияти шундан иборатки, социалистик мамлакатлар билан бу мамлакатлардаги қардош партиялар ўртасидаги муносабатлар марксизм-ленинизм, социалистик интернационализм принциплари, тенг ҳуқуқлилик, ички ишларга аралашмаслик, бир-бирини ҳурматлаш, партиялар ва давлатларнинг мустақиллиги асосида мустаҳкамланиб борди. Сўнгги йилларда Совет Иттифоқининг социалистик мамлакатлар билан муносабатлари бойиди, яна маҳкамроқ ва самимийроқ бўлиб қолди. Қардош социалистик мамлакатларнинг раҳбарлари ўртасида сиёсий консультациялар, фикр алмашувлар мунтазам равишда ўтказиб келинмоқда.

Социализм мамлакатларининг иқтисодий ҳамкорлиги янги поғонага кўтарилди. Бу ишда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг роли тобора ошиб бормоқда.

Совет Иттифоқининг бошқа социализм мамлакатлари билан шартнома муносабатлари системаси мустаҳкамланди. Бу шартномаларда халқларимизнинг қардошларча дўстлиги ўз ифодасини топмоқда. Социалистик мамлакатларнинг ҳарбий ҳамкорлиги кенгайди. Варшава пакти механизмининг мустаҳкамланиш ва такомилланиш процесси давом этмоқда.

Съезд КПСС Марказий Комитетига барча социализм мамлакатларининг коммунистик ва ишчи партиялари билан марксизм-ленинизм принциплари асосида ғоявий-сиёсий алоқаларни бундан буён ҳам ривожлантириб ва мустаҳкамлаб боришни, социалистик ҳамдўстликнинг жипслашувига, унинг қудрати ва таъсирининг мустаҳкамланишига ҳар томонлама ёрдам бериб туришни, иқтисодий, илмий-техникавий ҳамкорликни ва маданий алоқаларни кенгайтириб боришни, совет кишиларини қардош мамлакатларнинг халқлари билан дўстлик ва интернационал бирдамлик руҳида тарбиялаб боришни топширади.

Капиталистик мамлакатлардаги ишчилар ҳаракати монополияларга қарши жуда катта синфий жанглар олиб бормоқда. Бир қанча мамлакатларнинг пролетариати эксплуататорлик тузумига янада ҳужум қилиш учун янги позицияларни қўлга киритди. Кейинги йилларда баъзи мамлакатларда ишчилар ҳаракатидаги турли отрядларнинг биргалашиб ҳаракат қилишига эришиш соҳасида яхши истиқболлар очила бошлади. Монополиялар зулмига қарши чиқаётган бошқа социал табақалар ишчилар синфи теварагида тобора кўпроқ жипслашмоқда.

Съезд совет халқининг, совет коммунистларининг капитализм мамлакатларидаги ишчилар синфи, барча меҳнаткашлар оммаси билан ва уларнинг демократик ташкилотлари билан ўртоқлик ва қардошлик алоқаларини, революцион бирдамлигини бундан буён ҳам кенгайтириб ва мустаҳкамлаб боришни зарур деб ҳисоблайди.

Ўтган йиллар ичида миллий озодлик ҳаракати ривожланиб борди. Империализмга қарши олиб борилган курашда яна 17 давлат мустақилликни қўлга киритди. Давлат мустақиллигини қўлга киритган мамлакатлардан кўпи янги даврга — иқтисодий мустақиллик учун, империализмнинг йўқотган позицияларини қайтариб олиш йўлида янги мустамлакачилик уринишларига қарши, бу мамлакатларнинг социал тараққиётига тўсқинлик қилишга уринишларига қарши кураш даврига кирди.

Империализм озодликка чиққан мамлакатларнинг ички ишларига сурбетларча, кўп ҳолларда қуролли воситалар ишлатиш йўли билан аралашишга уринмоқда. Сўнгги вақтларда империалистлар айниқса чуқур социал ўзгартишларни амалга ошираётган давлатларнинг ҳукуматларига қарши кўпорувчилик ҳаракатларини кучайтириб юбордилар.

Мустамлакачилик зулмидан озод бўлган мамлакатларда янги ҳаёт маккор империалистик душманга қарши, империализм мададига таяниб, ёш давлатларни капиталистик йўлдан йўналтиришга уринаётган ички реакция кучларига қарши шиддатли жангларда туғилмоқда. Бироқ, халқлар миллий озодлик революциясининг тўла ғалабага эришиш, асрий қолоқликни тугатиш ва турмуш шароитини яхшилаш истиқболларини тараққиётнинг нокапиталистик йўли билан тобора қатъийроқ боғлаб бормоқда. Баъзи ёш давлатлар ҳозирнинг ўзидаёқ ана шу нокапиталистик йўлга ўтиб олдилар, Совет Иттифоқи ҳам бу давлатлар билан ўз муносабатларини тўла тенг ҳуқуқлилик, дўстлик ва ўзаро ёрдам асосида қурмоқда.

Съезд КПСС Марказий Комитетига мустамлака зулмига ва янги мустамлакачиликка қарши курашаётган халқларни бундан буён ҳам қўллаб-қувватлашни; миллий мустақилликка эришган мамлакатлар билан ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантиришни; барча қитъалардаги халқларнинг антиимпериалистик фронтини мустаҳкамлашга ҳар томонлама ёрдам кўрсатишни; ёш миллий давлатларнинг коммунистик ва революцион демократик партиялари билан алоқани кенгайтириб боришни топширади.

2. Жаҳон коммунистик ҳаракати 1957 ва 1960 йиллардаги кенгашларда коллектив куч билан ишлаб чиқилган марксча-ленинча бош йўлга амал қила бориб, ўтган йиллар ичида ҳозирги замоннинг энг нуфузли сиёсий кучи сифатида ўз позицияларини мустаҳкамлади ва кенгайтирди.

Ҳисобот даври ичида КПСС Марказий Комитетининг халқаро фаолияти коммунистик ва ишчи партиялари билан қардошлик бирдамлигини мустаҳкамлашга, улар билан биргаликда халқаро коммунистик ҳаракатнинг бош йўлини амалга ошириш учун курашга, жаҳондаги коммунистларнинг буюк армияси бирлигини мустаҳкамлашга муттасил интилишдан иборат бўлди.

Съезд халқаро коммунистик ҳаракатни жипслаштиришга, барча қардош партияларнинг тинчлик, демократия, миллий озодлик ва социализм ишининг ғалаба қилиши учун, умумий душманимиз — империализмга қарши курашда бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилишларига қаратилган йўлни бундан буён ҳам амалга ошириб боришни зарур деб топади.

Съезд қардош партияларнинг кўп томонлама ва икки томонлама учрашувларини ўтказиш, доимо ўзаро фикр алмашиб туриш ва энг муҳим вазифаларни ўртоқларча муҳокама қилишни — тўғрилиги амалда исбот бўлган фойдали практика ва шу билан бирга коммунистик ҳаракатни жипслаштиришга қаратилган яхши йўл деб ҳисоблайди. КПСС, шунингдек қардош партияларнинг кўпчилиги ҳам шарт-шароит етилган чоқда коммунистик ва ишчи партияларнинг янги халқаро кенгашини чақиришни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайди.

Съезд КПСС Марказий Комитетининг халқаро коммунистик ҳаракатдаги келишмовчиликларни марксизм-ленинизм, 1957 йилги Декларация ва 1960 йилги Баёнотнинг принципиал асосида тартибга солишга қаратилган йўлини ва амалий тадбирларини маъқуллайди.

Съезд КПСС Марказий Комитетининг Хитой Компартияси билан бўлган келишмовчиликларни марксизм-ленинизмнинг принципиал асосида бартараф этишга қаратилган фаолиятини ва конкрет тадбирларини маъқуллайди. Съезд, партияларимиз, мамлакатларимизнинг халқлари оқибат натижада қийинчиликларни бартараф қиладилар ва умумий буюк революцион иш учун курашда бир сафда борадилар, деб ишонч билдиради.

1960 йилги Баёнотда ифодаланган партияларнинг ўзаро муносабатлари нормаларига тенг ҳуқуқлилик, мустақиллик, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик принципларига қатъий амал қилиш коммунистик сафларнинг жипслашуви учун мажбурий шартдир. КПСС коммунистик ҳаракатда гегемонизмга қарши чиқиб, барча партиялар ўртасида пролетар интернационализми принциплари асосида чинакам тенг ҳуқуқлилик ва қардошларча муносабат бўлишини ёқлайди.

КПСС бундан буён ҳам коммунистик сафларнинг ғоявий-сиёсий жипслашувини мустаҳкамлашга оғишмай интилиб боради, коммунистик сафларнинг ғоявий-сиёсий жипслашуви эса марксчи-ленинчиларнинг ўнг ва «сўл» ревизионизмга қарши муросасиз кураш олиб боришини назарда тутади. Марксча-ленинча йўлдан «сўл»га ҳам, ўнгга ҳам оғиш, хусусан бундай оғишлар миллатчилик ва гегемонизм кўринишлари билан боғлангундай бўлса, айниқса хавфлидир.

Жаҳон воқеаларининг бориши ва революцион ҳаракат практикаси илгари сураётган янги проблемаларни марксизм-ленинизм назарияси асосида ижодий ишлаб чиқиш жаҳон коммунизмининг янада олға қараб ҳаракат қилиши учун энг муҳим шартдир.

3. Жаҳон майдонидаги кучлар нисбати социализм фойдасига, ишчилар ва миллий озодлик ҳаракати фойдасига ўзгариб боришда давом этмоқда. Шу билан бирга, ҳисобот даврининг характерли хусусияти шу бўлдики, империалистик агрессия кучайди ва реакция активлашди. Капитализм умумий кризисининг чуқурлашиб бораётганлиги, унинг зиддиятлари кескинлашаётганлиги империализм авантюризмини, унинг халқлар учун, тинчлик ва социал тараққиёт учун хавф-хатарини кучайтирмоқда. Империализм ҳарбий иғволар ҳамда турли хилдаги фитналар ва тўғридан-тўғри ҳарбий интервенциялар қилиш йўли билан нажот излашга тобора кўпроқ уринмоқда.

Ҳисобот даври 1957 ва 1960 йилги Москва кенгашларининг империализмнинг агрессивлик моҳияти ўзгармади, деган хулосасини тасдиқлади. Сўнгги вақтлардаги воқеалар империалистларнинг социал тараққиёт йўлига кириб олган мамлакатларга қарши кўпорувчилик ҳаракатларининг кучаётганлигидан далолат беради. Ҳозирги замонда жаҳон жандарми ролини бажариб майдонга чиқаётган энг катта реакцион куч Америка империализмидир. Америка империализми Африка, Осиё, Латин Америкасидаги кўп мамлакатлар ва халқларнинг ички ишларига сурбетларча аралашмоқда, уларнинг суверенитетини оёқ ости қилмоқда, қурол кучи билан миллий озодлик ҳаракатини бўғишга ва мустамлакачилик тартибларини қайтадан тиклашга уринмоқда, революцион Кубага қарши иғвогарлик ҳаракатларини тўхтатмай ҳамон давом эттирмоқда. Америка империализмининг агрессивлик характери Вьетнам халқига қарши қилаётган жиноятқорона урушида айниқса яққол кўринмоқда. Америка агрессорлари Вьетнам Демократик Республикасининг тинч шаҳар ва қишлоқларини ваҳшийларча бомбардимон қилмоқдалар, Жанубий Вьетнам аҳолисини қириш учун заҳарли газлар ва инсоният шаънига номуносиб бошқа хилдаги воситаларни ишлатмоқдалар.

Ғарбий Германия халқаро кескинликнинг хавфли ўчоғи бўлиб қолди, унда реваншизм ва милитаризм кучлари ўсмоқда, бу кучларни Қўшма Штатларнинг империалистлари рағбатлантирмоқда. Бу кучлар ўзининг реваншчилик агрессив мақсадларини амалга ошириш учун ракета-ядро қуролини қўлга киритиб олишга жон-жаҳди билан тиришмоқда.

Халқаро вазият урушга қарши бўлган барча антиимпериалистик кучларни, биринчи навбатда жаҳон социализм системаси мамлакатларини, халқаро коммунистик ишчилар ва миллий озодлик ҳаракатининг барча отрядларини, тинчликсевар халқлар ва давлатларни, сиёсий қарашлари ва дунёқарашларидан қатъи назар, ҳамма тинчлик тарафдорларини жипслаштиришни қатъиян талаб қилмоқда. Халқаро кескинликнинг янада кучайишига йўл қўймаслик, мустаҳкам тинчликни ва халқларнинг эркин ривожланишини таъминлаш учун тинчликсевар давлатларнинг кенг халқ оммаси, сиёсий партиялар ва ижтимоий ҳаракатлар томонидан агрессорларга қатъий суратда зарба бериш талаб қилинади.

4. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўзининг ташқи сиёсий фаолиятида совет халқининг туб манфаатларига, қардош социалистик мамлакатлар ва бутун дунёдаги меҳнаткашлар олдидаги интернационал революцион бурчига асосланиб иш кўрмоқда. Совет давлатининг ташқи сиёсати бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда социализм ва коммунизм қуриш учун қулай халқаро шарт-шароитни таъминлаб беришни; социалистик мамлакатларнинг бирлиги ва жипслашувини, уларнинг дўстлиги ва қардошлигини мустаҳкамлаб боришни; миллий озодлик ҳаракатини қўллаб-қувватлашни ва тараққий қилаётган ёш давлатлар билан ҳар томонлама ҳамкорликни амалга оширишни; социал тузуми турлича бўлган давлатлар билан тинч-тотув яшаш принципини изчиллик билан ҳимоя қилишни, империализмнинг агрессив кучларига қақшатқич зарба бериб боришни, инсониятни янги жаҳон урушидан қутқазишни ўз олдига мақсад қилиб қўймоқда.

Тинчликни мустаҳкамлаш ва уни ҳимоя қилиш учун тинчликсевар кучларнинг қувватини ва уларнинг активлигини доим кучайтириб бориш, кенг халқ оммасининг тинчлик учун курашда иштирок этишини таъминлаш зарур. Тинчликни ҳимоя қилишда социалистик мамлакатлар алоҳида роль ўйнайди. Бизнинг партиямиз халқаро коммунистик ҳаракатнинг агрессорни тийиш, янги жаҳон урушининг олдини олиш мумкинлиги тўғрисидаги хулосасининг ҳаққонийлигига ишонади.

Совет Иттифоқи барча мамлакатлар билан нормал муносабатларни қўллаб-қувватлашни, халқаро мунозарали масалаларни уруш йўли билан эмас, балки музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал қилишни ҳамма вақт ёқлаб келди ва бундан кейин ҳам ёқлайверади. Шу билан бирга, шуни қатъий суратда таъкидлаб ўтмоқ керакки, тинч-тотув яшаш принципини золимлар билан мазлумлар ўртасидаги, мустамлакачилар билан мустамлакачилик зулми қурбонлари ўртасидаги муносабатларга асло татбиқ қилиб бўлмайди.

КПСС қаҳрамон Вьетнам халқининг адолатли озодлик курашини батамом қувватламоқда ва бундан кейин ҳам доим қувватлайди, унга сиёсий, моддий ва маънавий жиҳатдан доим ёрдам кўрсатиб туради. КПССнинг, бутун совет халқининг тутган қаттиқ ва изчил позицияси шундан иборатки, улар Вьетнамдаги АҚШ агрессиясига хотима беришни, Жанубий Вьетнамдан Америка қўшинларини олиб чиқиб кетишни, Вьетнам халқига ўз ички ишларини ўзи ҳал қилишга имконият беришни ёқлаб чиқмоқда.

Империализмнинг агрессив кучлари халқаро кескинликни кучайтираётган, уруш ўчоқларини вужудга келтираётган бир шароитда КПСС бундан буён ҳам совет халқининг хушёрлигини ошириб боради, Ватанимизнинг мудофаа қувватини мустаҳкамлаб боради, токи СССР Қуролли Кучлари социализм ғалабаларини астойдил ҳимоя қилишга ва ҳар қандай империалистик агрессорга қақшатқич зарба беришга ҳамиша шай бўлиб турсинлар.

Съезд КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг ташқи сиёсат соҳасидаги фаолиятини тамомила маъқуллайди. Марказий Комитет ҳисобот докладида илгари сурилган ва халқлар манфаатини кўзлаб, жаҳон сиёсатининг энг муҳим масалаларини ҳал қилишга, умумий тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган тадбирлар программасини қўллаб-қувватлайди.

II.

1. Съезд мамнуният билан қайд қиладики, ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва интеллигенция КПСС Программасида қўйилган тарихий вазифаларни ҳал қила бориб, ҳисобот даври мобайнида экономика ва маданиятни ривожлантиришда, совет халқининг турмуш даражасини оширишда зўр муваффақиятларга эришдилар. Етти йиллик план бажарилганлиги натижасида коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўлида катта қадам қўйилди.

(Давоми тўртинчи бетда).

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ XXIII СЪЕЗДИНИНГ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ҲИСОБОТ ДОКЛАДИ ЮЗАСИДАН

РЕЗОЛЮЦИЯСИ

(Боши учинчи бетда).

Саноат маҳсулоти ҳажмини анча кўпайтиришга эришилди. Халқ хўжалигининг энг муҳим тармоқлари техника билан қайта қуроллантирилди. Энергетика, химия, нефть ва газ саноатларини, машинасозлик ва асбобсозликни жадал ривожлантириш таъминланди. Озиқ-овқат моллари, саноат тайёрлаб берадиган истеъмол моллари ва маданий-маиший моллар ишлаб чиқариш анча кўпайтирилди. Меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш активлиги кенг ривожланганлиги, янги машиналар, асбоблар, механизациялаш ва автоматлаштириш воситалари саноат ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқларига жорий қилинганлиги меҳнат унумдорлигини анча ошириш имкониятини берди. Фан ва саноатнинг муваффақиятлари Совет Қуролли кучларини энг янги ҳарбий техника билан таъминлашга имкон берди. Совет Армияси энг қудратли ва замонавий қурол-яроғ воситалари билан таъминланмоғи учун мудофаа техникасини ишлаб чиқаришни бундан буён ҳам такомиллаштира бериш зарур.

Совет Иттифоқи саноат ишлаб чиқаришининг жаҳондаги салмоғи ошди. Асосий капиталистик мамлакатлар билан иқтисодий мусобақада Совет Иттифоқи ўз позициясини мустаҳкамлаб олди, янги ғалабаларга эришди. Ўтган йиллар мамлакатимизда муттасил тез суръатлар билан кенгайтирилган такрор ишлаб чиқаришни амалга ошириш социализм экономикасининг қонунияти эканлигини исботлади.

Меҳнаткашлар турмушининг моддий даражаси ошди. Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида меҳнатга тўланаётган ҳақни тартибга солиш ва оширишга доир катта чоралар ўтказилди. Меҳнаткашларнинг анча қисми учун солиқлар бекор қилинди, ёки камайтирилди, аҳолининг бир қанча категорияларига берилаётган имтиёзлар кенгайтирилди ва пенсиялар кўпайтирилди, колхозчиларга пенсия тайинланди. Етти соатлик иш куни, меҳнаткашларнинг баъзи категориялари учун эса олти соатлик иш куни жорий қилинди. Етти йилликда Совет ҳокимиятининг 1958 йилга қадар бутун йиллар мобайнида қурилган уй-жой биноларига деярли тенг келадиган миқдорда уй-жой бинолари қурилди.

Маданият, маориф, соғлиқни сақлаш соҳасида жиддий муваффақиятларга эришилди. Етти йиллик мобайнида олий ва ўрта маълумотли кишилар сони қарийб бир ярим баравар, илмий ходимлар сони икки баравардан зиёдроқ кўпайди.

КПСС Марказий Комитетининг айниқса 1964 йилги октябрь Пленумидан сўнг ва ундан кейинги Пленумлардан сўнг партия ўтказган чоралар барча иттифоқдош республикаларнинг тез иқтисодий ва маданий юксалишига, улар ўртасида иқтисодий алоқаларнинг ва ўзаро ёрдамнинг кенгайишига, СССР халқлари дўстлигининг янада мустаҳкамланишига ёрдам бермоқда. Мана шуларнинг ўзи фақат социализмгина халқларнинг ҳар томонлама ривожланиши учун катта йўл очиб бераётганлигини бутун дунёга яна бир марта яққол намойиш қилмоқда.

Съезд социалистик экономикани ривожлантиришдаги катта ютуқлар билан бир қаторда етти йиллик планнинг баъзи кўрсаткичлари бажарилмай қолганлигини қайд қилади. Химия маҳсулотининг, машиналар, ёқилғининг баъзи турларини ишлаб чиқариш топшириқлари тўла бажарилмади. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида қолоқлик содир бўлмоқда. Бу эса енгил саноатни ва озиқ-овқат саноатини ўстириш суръатларига салбий таъсир қилди, халқнинг турмуш даражасини юксалтириш борасида мўлжалланган чораларни тўла ҳажмда амалга оширишга имкон бермади.

Ишлаб чиқаришни ва меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари кейинги йилларда бир мунча сусайиб қолди. Ишлаб чиқариш фондларидан ва капитал маблағлардан фойдаланишнинг самарадорлиги пасайди. Бир қанча тармоқларда корхоналар ўз вақтида ишга туширилмади, қурилган корхоналардан кўплари эса лойиҳада кўрсатилган қувватга эришгани йўқ. Натижада миллий даромадни ўстириш суръатлари етти йиллик планда кўзда тутилганига қараганда пастроқ бўлди.

Халқ хўжалигини бошқаришдаги камчиликлар, раҳбарликнинг иқтисодий методларига, хўжалик ҳисобига кам аҳамият берилганлиги, моддий ва маънавий стимуллардан тўлиқ фойдаланилмаганлиги, планлаштиришдаги баъзи нуқсонлар, бир қанча иқтисодий проблемаларни ҳал қилишда субъективистик йўл тутилганлиги мана шу салбий фактлар рўй беришига сабаб бўлди. 1963 ва 1965 йилларда ҳосил унмай қолганлиги халқ хўжалигининг ривожланишига салбий таъсир қилди. Шуни ҳам қайд қилиб ўтиш керакки, халқаро вазият кескинлашгани сабабли мамлакат мудофаасини мустаҳкамлаш мақсадларига қўшимча маблағлар сарфлаш зарурияти туғилди.

2. Съезд Марказий Комитетнинг 1965 йилги март ва сентябрь Пленумлари қарорларини тўла маъқуллайди. Шу Пленумлар экономикани ривожлантиришдаги камчиликларнинг сабабларини очиб берди ва халқ хўжалигига раҳбарлик қилишнинг янги йўлини ишлаб чиқди. Хўжаликни юритишнинг янги системаси мамлакатнинг жуда катта ишлаб чиқарувчи кучларидан рационал фойдаланиш учун, халқ фаровонлигини тез ошириш, социалистик тузум афзалликларидан тўлиқ фойдаланиш учун тағин ҳам қулай шароит яратиб беради.

Съезд партия, совет ва хўжалик ташкилотлари зиммасига партия ишлаб чиққан ва тармоқларни марказлаштирилган тартибда бошқаришни иттифоқдош республикаларнинг ҳуқуқларини кенгайтириш билан қўшиб олиб боришни, хўжаликка раҳбарлик қилишда иқтисодий методларнинг ролини кучайтиришни, планлаштиришни тубдан яхшилашни, корхоналар коллективларининг хўжалик мустақиллигини ва ташаббускорлигини кенгайтиришни, уларнинг ўз фаолиятлари натижаларидан моддий манфаатдорлигини оширишни кўзда тутувчи иқтисодий сиёсат принципларини изчиллик билан ўтказиш вазифасини юклайди. Планлаштиришнинг ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасини амалга ошириш — яқин йилларга мўлжалланган энг муҳим вазифаларнинг биридир.

Янги шароитда ишлаб чиқаришнинг маънавий стимулларига, меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, меҳнатга ватанпарварлик бурчи, деб муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашга, корхона, қурилиш, муассасадаги ишларнинг аҳволи учун ҳар бир ходимнинг шахсий масъулиятини оширишга ҳам диққат-эътиборни кучайтириш, ишлаб чиқаришни иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системаси бунинг учун очиб бераётган кенг имкониятлардан фойдаланиш зарур.

Съезд саноат министрликлари зиммасига фан ва техника муваффақиятларини ишлаб чиқаришга тағин ҳам тезроқ жорий қилишни, ишлаб чиқариш корхоналарининг илмий тадқиқот ва конструкторлик ташкилотлари билан алоқаларини мустаҳкамлашни таъминлаш, ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштиришни бутун чоралар билан ривожлантириш вазифасини юклайди. Партия, совет ташкилотлари ва хўжалик органлари давлат интизомини мустаҳкамлаш учун раҳбарлик қилишдаги бюрократлик методларини, ишга тор идоравий манфаат кўзи билан қарашни ва маҳаллийчиликни таг томири билан йўқотиш учун кескин кураш олиб боришлари лозим.

3. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш ҳамда мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш учун партия ва совет халқи олиб бораётган курашдаги муҳим босқичдир. Фан ва техника муваффақиятларидан ҳар томонлама фойдаланиш, бутун ижтимоий ишлаб чиқаришни индустриал ривожлантириш, шу ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ва меҳнат унумдорлигини ошириш асосида саноатни янада анча ўстиришни, қишлоқ хўжалигини муттасил тез суръатлар билан ривожлантиришни таъминлашни ва шу асосда халқ турмушининг моддий даражасини ва маданий савиясини янада анча кўтаришга эришишни съезд беш йилликнинг асосий иқтисодий вазифаси деб ҳисоблайди.

Мамлакат экономикасини тағин ҳам тез суръатлар билан ўстиришни таъминламоқ учун янги беш йилликда бор имкониятларнинг ҳаммасидан яхшироқ фойдаланиш зарур. Совет халқининг қаҳрамонона меҳнати билан вужудга келтирилган ишлаб чиқарувчи кучлар, оғир индустрияни янада ривожлантириш билан бир қаторда, меҳнаткашларнинг моддий ва маданий эҳтиёжларини бевосита қондирадиган ижтимоий ишлаб чиқариш тармоқларини тез ривожлантира боришга имконият беради.

Съезд янги беш йилликда қуйидагиларни амалга оширишни зарур деб топади:

— ижтимоий ишлаб чиқаришни, миллий даромадни ҳамда шаҳар ва қишлоқ аҳолисининг реал даромадларини бундан олдинги беш йилдагига нисбатан кўпроқ ўстириш;

— ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш билан истеъмол буюмларини ишлаб чиқаришни ўстириш суръатларини бир-бирига яқинлаштириш;

— электр энергетикани, металлургияни, машинасозликни, химия саноатини, электроникани илдамлик билан ўстирган ҳолда саноатни янада тез ривожлантириш;

— қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтириш;

— фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ва ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш;

— транспорт ва алоқани техника билан қайта қуроллантиришни давом эттириш;

— халқ хўжалигига сарфланаётган капитал маблағларни бундан олдинги беш йилдагига нисбатан бир ярим баравар чамаси кўпайтириш, шу жумладан қишлоқ хўжалигига давлат томонидан сарфланаётган капитал маблағларни икки баравар кўпайтириш; сарфланаётган капитал маблағларнинг самарадорлигини ошириш ҳамда экономикани ривожлантирмоқ учун берилаётган моддий ва молиявий маблағлардан тўғрироқ фойдаланиш йўли билан халқ хўжалигидаги асосий пропорцияларни анча яхшилаш;

— қурилишни анча ривожлантириш, қурилиш индустриясининг қувватларини кўпайтириш, қурилаётган объектларни ишга тушириш муддатларини қисқартириш, қурилиш ва монтаж ишларининг сифатини ошириш, қурилиш қийматини камайтириш;

— ишлаб чиқарувчи кучларнинг жойлаштирилишини яхшилаш, иттифоқдош республикаларнинг ва иқтисодий районларнинг хўжаликларини комплекс ривожлантириш ва ихтисослаштириш; мамлакат шарқий районларининг экономикасини жадал ривожлантириш;

— қардош социалистик мамлакатлар билан ва ривожланаётган давлатлар билан иқтисодий алоқаларни янада мустаҳкамлаш; капиталистик мамлакатлар билан ўзаро манфаатли савдони ривожлантириш.

4. КПСС Марказий Комитетининг 1965 йилги март Пленуми ишлаб чиққан иқтисодий тадбирлар системаси асосида қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга съезд биринчи даражали аҳамият беради. Ишлаб чиқаришни механизациялаш, электрлаштириш ва химиялаштиришнинг мустаҳкам негизида қишлоқ хўжалигини муттасил интенсивлаштириб бориш, шунингдек табиий шароитлари ноқулай бўлган зоналарда мелиорацияни ривожлантириш — қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг асосий йўлидир.

Дон етиштиришни кўпайтириш қишлоқ хўжалигида бундан буён ҳам энг муҳим вазифа бўлиб қолади. Ернинг ҳар бир гектаридан олинаётган ҳосилдорликни бутун чоралар билан ошириш умуман қишлоқ хўжалигини ва айниқса дон етиштиришни тез суръатлар билан ривожлантиришнинг ҳал қилувчи шартидир. Шу мақсадда тупроқнинг унумдорлигини ва деҳқончилик маданиятини ошириш соҳасида умумдавлат миқёсида ҳам, шунингдек ҳар бир колхоз ва совхоз томонидан ҳам катта чора ва тадбирлар амалга оширилиши лозим.

Деҳқончилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва табиий озуқа берадиган ерларнинг маҳсулдорлигини ошириш асосида жамоат чорвачилигини анча юксалтиришни таъминлаш зарур.

Съезд қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ўстиришнинг мўлжалланган планларини бажармоқ учун ижтимоий хўжаликни ташкил этишнинг колхоз формасини ҳам, шунингдек совхоз формасини ҳам янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш лозим деб ҳисоблайди. Қишлоқда намунали социалистик хўжаликлар сифатида совхозларнинг аҳамиятини баланд кўтариш керак. КПСС Марказий Комитетига районлар, областлар, ўлкалар, республикаларда ва марказда колхоз-кооператив органлари тузиш масаласини кўриб чиқиш топширилсин.

5. Съезд ушбу беш йилликда ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақини, колхозчиларнинг жамоат хўжалигидан олаётган даромадларини ошириш, ҳамма колхозларда меҳнатга гарантияланган миқдорда ҳақ тўлаб туришни жорий қилиш, ижтимоий фондлардан берилаётган пул тўловлари ва имтиёзларни кўпайтириш, ишчилар, хизматчилар ва колхозчиларнинг пенсия таъминотини янада яхшилаш, шаҳарларда ҳам, қишлоқ жойларида ҳам аҳолига коммунал-маиший ва маданий хизмат кўрсатишни анча яхшилаш ҳисобига халқнинг моддий фаровонлигини янада кўтаришни таъминлаш зарур деб ҳисоблайди.

Халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш ҳамда товар ва молиявий ресурсларнинг жамғарилиши ўса борган сари айрим озиқ-овқат молларининг ва халқ истеъмол қиладиган саноат молларининг, аввало, болаларга керакли молларнинг давлат чакана нархларини камайтириш тадбирларини амалга ошира бориш зарур.

Шаҳар ва қишлоқларда уй-жой ва маданий-маиший қурилишни янада кенгайтиришни съезд энг муҳим вазифалардан бири қилиб қўяди.

Меҳнаткашларнинг меҳнати ва дам олиши учун яхши шароит яратиб бериш мақсадида аста-секин, корхоналар янги режим билан ишлашга тайёр бўла борган сари ишчи ва хизматчилар учун ҳафтадаги иш соатларининг мавжуд миқдори сақланиб қолган ҳолда, икки кун дам олинадиган иш ҳафтаси жорий қилина берсин.

6. Партия ва хўжалик ташкилотларининг, саноат, транспорт, қишлоқ хўжалиги ва қурилишдаги ҳамма ходимларнинг энг муҳим вазифаси — халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини техника билан қайта қуроллантириш, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларнинг тажрибаларидан кенг фойдаланиш ва мавжуд резервлардан тағин ҳам тўлиқ фойдаланиш асосида меҳнат унумдорлигини тез суръатлар билан ўстиришни таъминлашдан иборатдир. Ишлаб чиқаришни илмий асосда ташкил этиш фан ва техниканинг замонавий муваффақиятларини халқ хўжалигига жорий қилиш ҳамма ходимларнинг юксак даражада унумли меҳнат қилиши учун тобора қулай шароит яратиб бериши лозим. Хўжалик органлари ва корхоналарнинг партия ташкилотлари ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялаш, қўл меҳнатининг салмоғини муттасил қисқартира бериш, ишчи кучидан тағин ҳам рационал фойдаланиш, меҳнатни илмий асосда ташкил этишни кенг жорий қилиш йўлини зўр бериб ўтказа беришлари зарур.

Съезд партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол органлари ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга, айниқса ишлаб чиқариш фондларидан фойдаланишни яхшилашга, янги ишга туширилаётган корхоналар ва цехларнинг ҳамма қувватларини тағин ҳам тезроқ ўзлаштиришга ўзларининг диққат ва эътиборларини қаратишлари лозим деб ҳисоблайди.

Чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатини тубдан яхшилашни, машиналарнинг хизмат муддатини узайтиришни, уларнинг тағин ҳам пишиқ ишлашини таъминлашни съезд энг актуал вазифалардан бири қилиб қўяди; чунки бизнинг индустриямиз техника жиҳатидан шу қадар етук бўлиб қолдики энди у, ўзининг техникавий-иқтисодий кўрсаткичлари жиҳатидан халқ хўжалигининг ва жаҳон бозорининг ўсиб бораётган талабларига тўла равишда жавоб бера оладиган машиналар, асбоблар, аппаратлар ва бошқа буюмлар чиқаришни таъминлай олади.

7. Съезд шуни уқтириб ўтадики, бизнинг мамлакатимиз коммунистик қурилишни кенг миқёсда олиб бораётган шароитда янги кишини атрофлича тарбиялаш, халқ маорифи ва маданиятни янада ривожлантириш тобора катта аҳамият касб қилмоқда.

Маданиятнинг моддий базасини жиддий равишда кенгайтириш, маданий фаолиятнинг ҳамма формаларини такомиллаштиришни таъминлаш, клублар, маданият уйлари, кутубхоналар ишининг мазмунини яхшилаш зарур. Стадионлар, спорт базалари ва бошқа иншоотларнинг айниқса колхозлар ва совхозларда шохобчаларини янада кенгайтириш чоралари кўрилсин. Бу — бутун партиямиз, барча партия ташкилотларининг, советлар, касаба союзлари, комсомолнинг, шаҳар ва қишлоқлардаги барча меҳнаткашлар коллективларининг иши бўлиб қолиши лозим.

Шу беш йилликда ёшларга умумий ўрта маълумот беришга ўтиш асосан тугалланиши керак. Умумий, меҳнат ва политехника таълимининг сифати ва мазмуни ҳозирги замон талабларига мувофиқ келадиган бўлиши лозим. Мактаблар болаларга коммунистик ахлоқ принципларини сингдиришлари, ёш авлодга эстетик ва жисмоний тарбия беришни яхшилашлари лозим. Педагогика фанининг савиясини ошириш керак. Мактабларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш, уларни замонавий ускуналар билан жиҳозлаш, халқ маорифига берилаётган маблағлардан рационал равишда ва тўлиқ фойдаланишга эришиш зарур.

Меҳнаткашлар умумий маданиятининг ва техника савиясининг ўсиши олий ва ўрта махсус мактабнинг янада ривожлантирилиши билан чамбарчас боғлиқдир. Мутахассислар тайёрлаш сифатини ошириш ҳозирги вақтда уларнинг биринчи даражадаги вазифасидир. Совет мутахассислари марксизм-ленинизм назарияси билан қуролланган бўлишлари, фан ва техниканинг энг янги муваффақиятлари даражасида билимларни эгаллаб олишлари, зарур иқтисодий тайёргарликка эга бўлишлари ва фан-техникани тараққий эттириш, меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш ва ишлаб чиқаришни бошқариш вазифаларини малакали ҳал қиладиган бўлишлари лозим.

Барча совет кишиларининг марксча-ленинча дунёқарашини шакллантирмоқ, сиёсий ва маданий ривожланишларини таъминламоқ учун матбуот, радио, телевидение ва кинодан тўлиқроқ фойдаланиш керак. Марказий ва маҳаллий газеталар ва журналларнинг ишларини янада такомиллаштиришга эришилсин, мамлакатда нашриётчилик ишини ташкил этиш яхшилансин.

8. Съезд совет фанини ривожлантиришга катта аҳамият беради. Совет фани жамиятнинг бевосита ишлаб чиқарувчи кучи сифатида ўзини тобора кўпроқ кўрсатмоқда. Олимларимизнинг фаолияти ҳозирги замоннинг актуал-илмий проблемаларини ҳал қила беришга, фан-техника тараққиётини бутун чоралар билан тезлаштиришга, илмий-тадқиқотларнинг натижаларини халқ хўжалигига тезроқ жорий қилишга, меҳнат унумдорлигини тез суръатлар билан ўстиришни таъминлашга қаратилиши лозим.

Экономика, философия ва социология, тарих ва ҳуқуқ проблемаларини коммунистик қурилиш практикаси билан маҳкам боғлаб ишлаб чиқиш совет олимларининг ижтимоий фанлар соҳасидаги энг муҳим вазифасидир.

9. СССРда коммунизм қурилиши, совет социалистик жамиятини ҳар томонлама такомиллаштириш — КПССнинг, бутун совет халқининг жаҳон революцион процессига, барча халқларнинг империализмга қарши, тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм учун курашига қўшаётган асосий ҳиссасидир.

СССРда коммунистик қурилишнинг халқаро аҳамияти шундан иборатки, у бутун социалистик системанинг иқтисодий, сиёсий ва мудофаа қувватини кучайтиради, социализм идеяларини бутун дунёда ёйиш ва қарор топтиришга ёрдам беради.

III.

1. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIII съездга жипслашган, коммунистик қурилишга, мамлакатнинг ички ва ташқи сиёсатига раҳбарлик қилиш соҳасида бой тажриба билан қуролланган ҳолда келди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси совет жамиятининг раҳбар ва етакчи кучидир. Марксча-ленинча таълимот билан қуролланган партия совет халқини коммунизм қуриш йўлидан дадил бошлаб бормоқда, бутун совет халқининг ташкилотчиси ва сиёсий йўлбошчиси бўлишдан иборат ўз ролини муваффақиятли бажармоқда. КПСС қардош марксчи-ленинчи партиялар ва революцион демократик кучлар билан интернационал бирдамлик асосида маҳкам боғланган.

XXIII съезд мамнуният билан қайд қиладики, Марказий Комитет партиянинг хоҳиш-иродасини ифода этиб, партия ҳаётининг ленинча нормаларига ва коллектив раҳбарлик принципларига қаттиқ риоя қилиш йўлини қатъият билан ўтказиб келди. Марказий Комитетнинг 1964 йил октябрь ва ноябрь Пленумлари бу жиҳатдан принципиал аҳамиятга эга бўлди. Партия муҳим иқтисодий ва сиёсий проблемаларни ҳал этишга субъективистик ёндошиш билан ва партия, совет ҳамда хўжалик аппаратини ўринсиз қайта қуришлар билан боғлиқ бўлган хатоларни тузатди.

2. Съезд партиянинг ташкилий фаолиятини янада такомиллаштириш, коммунистлар ва меҳнаткашлар ўртасида идеология ишини кучайтириш, партия ички демократиясини янада ривожлантириш юзасидан Марказий Комитет ишлаб чиққан тадбирларни маъқуллайди ва бу тадбирларни изчиллик билан амалга ошириш зарур деб ҳисоблайди. Танқид ва ўз-ўзини танқидни бундан буён ҳам кучайтириш керак. Партия ички демократиясини ривожлантириш айни вақтда партия интизомини бутун чоралар билан мустаҳкамлашни, коммунистларнинг ўз ташкилотидаги ва умуман партиядаги ишларнинг аҳволи учун жавобгарлигини оширишни кўзда тутади.

Съезд коммунистик қурилишга раҳбарлик қилиш, Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсатини ўтказиш соҳасида Марказий Комитетнинг иш услубида қарор топган илмий ёндошиш, коллективчилик ва ишчанлик бундан буён ҳам унинг бутун фаолиятига асос қилиб олиниши лозим деб ҳисоблайди.

3. Съезд шуни қайд қиладики, КПССнинг ўсиб бораётган обрўси совет кишиларининг ўз ҳаётини ғоявий ва ташкилий жиҳатдан партия билан боғлаш, партия сафига кириш йўлидаги интилишларини кучайтиради. Шу билан бирга съезд баъзи партия ташкилотларида якка-якка танлаб олиш принципларининг бузилганлигини, КПСС сафига кирувчилар олдига қўйиладиган талабларнинг пасайтириб юборилганлигини нотўғри деб ҳисоблайди. Съезд барча партия ташкилотларига партия сафига қабул қилиш масаласига зўр эътибор билан қарашни топширади. КПСС сафига коммунистик қурилишда актив қатнашаётган илғор ва онгли ишчиларни, колхозчиларни, интеллигентларни партия Уставига қаттиқ риоя қилган ҳолда қабул қилиш зарур. Шу билан бирга ишчилар партиянинг социал составида бундан буён ҳам етакчи ўринни эгаллашлари керак.

Партия сафларининг поклиги тўғрисида ҳар бир коммунистнинг Ленин партияси аъзоси деган номга муносиб бўлиши ва бу номни оқлаши тўғрисида ғамхўрлик қилиш — партия ҳаётининг, барча партия ташкилотларининг қонунидир. Партия КПСС Программасини, Уставини бузувчи ва коммунист деган юксак номга ўзининг хулқ-атвори билан доғ туширувчи шахслардан ўзини бундан буён ҳам холи қилади.

4. Съезд халқ хўжалигини ривожлантиришнинг янги беш йиллик планини муваффақиятли бажариш учун кураш барча партия ташкилотларининг диққат марказида туриши лозим, деб ҳисоблайди. Партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг март ва сентябрь Пленумларида ишлаб чиқилган социалистик хўжалик юритиш принципларини, планлаштиришнинг ва ишлаб чиқаришни иқтисодий рағбатлантиришнинг янги принципларини изчиллик билан амалга оширишни таъминлашлари керак. Шу билан бирга партия ташкилотлари ташкилотчилик ва тарбия ишларида ўзларига хос методлар билан иш кўришлари, совет ва хўжалик органларининг ўрнини босишга ва уларнинг майда-чуйда ишларига ҳам аралашишга йўл қўймасликлари лозим.

Съезд мамнуният билан қайд қиладики, тўла ҳуқуқли сиёсий органлар сифатида тикланган қишлоқ район партия комитетлари қишлоқда КПСС сиёсатини жанговарлик билан амалга оширувчи мўътабар ташкилот сифатидаги мавқени яна мустаҳкам равишда эгалладилар.

Барча бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини ошириш катта аҳамиятга эгадир. Партия комитетлари уларга маҳкам таянишлари, партия ички ишларини йўлга қўйишда ва меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришда уларга ёрдам беришлари лозим.

5. Съезд коммунистик қурилиш вазифаларининг кенгайиб бораётган кўламлари ва мураккаблиги кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш масаласида янада юксак талабларни қўяди, деб таъкидлайди. Коммунизм идеяларига содиқ бўлган, ўз ишини яхши биладиган, омма билан доимо боғланган, оммани олдимизда турган вазифаларни бажаришга уюштира оладиган ходимларни раҳбарлик лавозимларига кўтариш керак. Серғайрат, ёш ходимларни дадил кўтариш, уларнинг ғайратини кекса кадрларнинг тажрибаси билан тўғри боғлаб олиб бориш лозим. Социалистик хўжалик юритишнинг янги системасига ўтилиши раҳбар кадрлар зиммасига иқтисодий раҳбарлик методларини эгаллаш вазифасини юклайди.

6. Съезд партия ва ҳукумат қарорларининг бажарилишини контроль қилиш ва текширишни тўғри уюштиришга катта аҳамият беради. Партия ташкилотлари халқ контроли органларининг фаолиятига йўл-йўриқ кўрсатишлари, уларнинг ишига бутун чоралар билан ёрдам беришлари керак. Партия сиёсатини ўтказиш учун коммунистларнинг жавобгарлигини оширишда КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли Комитетининг ва маҳаллий партия органлари партия комиссияларининг ролини кучайтириш керак.

7. Съезд Совет давлатини янада мустаҳкамлаш, социалистик демократияни бутун чоралар билан ривожлантириш муҳим эканлигини таъкидлайди. Меҳнаткашлар депутатлари Советларининг хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини амалга оширишда ҳамда ижрони текширишда ўз ҳуқуқларидан тўла фойдаланишлари, план, молия, ер масалаларини ҳал этишда, маҳаллий саноат корхоналарига, аҳолига кўрсатиладиган маиший ва социал-маданий хизматга раҳбарлик қилишда кўпроқ ташаббус кўрсатишлари учун уларнинг ролини ошириш алоҳида аҳамиятга эгадир. Советлар ижроия органларининг, депутатларнинг ва мансабдор кишиларнинг халқ олдидаги жавобгарлигини оширишлари, сессияларнинг ишини кучайтиришлари, кўпроқ масалаларни бу сессияларнинг муҳокамасига қўйишлари керак.

Съезд халқ хўжалигини ривожлантириш вазифаларини ҳал этишда касаба союзларининг ролини кучайтириш, давлат планларини ишлаб чиқишда ва ишлаб чиқаришни бошқаришда уларнинг актив иштирок қилишларини таъминлаш керак, деб ҳисоблайди. Социалистик мусобақани янада кенг авж олдириш, меҳнаткашлар ўртасида тарбиявий ишларни яхшилаш, ишчи ва хизматчиларнинг меҳнати ва турмушини уюштириш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилиш — касаба союзларининг бурчидир.

Съезд партия ташкилотларига комсомолларни, барча совет ёшларини коммунистик руҳда тарбиялашга алоҳида эътибор беришни топширади. Комсомолни, ёшларни совет халқининг, Коммунистик партиянинг революцион, меҳнат ва жанговар традициялари руҳида тарбиялаш — энг муҳим вазифаларнинг биридир. Йигит ва қизларни бундан буён ҳам юксак ғоявий эътиқод ва партия ишига садоқат, социалистик Ватанга муҳаббат, бу Ватанни ҳимоя қилишга тайёр бўлиб туриш, социализм мамлакатларининг меҳнаткашлари билан қардошларча дўстлик, эксплуатация қилинувчилар ва мазлумларнинг ҳаммаси билан интернационал бирдамлик руҳида тарбиялаш зарур. Мамлакатнинг хўжалик ва маданий қурилиш ҳамда сиёсий ҳаётида комсомолнинг иштирокини кучайтириш керак. Комсомол ташкилотларида партия ядросини мустаҳкамлаш, уларнинг ишида комсомол ёшидаги коммунистлардан кенг фойдаланиш лозим. Бу иш ана шу коммунистлар учун энг муҳим партиявий топшириқ бўлиши керак.

8. КПСС шунга асосланадики, коммунистик қурилишнинг бундан кейинги муваффақиятлари партиянинг меҳнаткашлар ўртасида олиб борадиган ғоявий-сиёсий ишининг кўлами ва савиясига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Партия ғоявий таъсирининг самарали бўлиши унинг совет жамиятининг раҳбар кучи сифатидаги бутун фаолияти билан чамбарчас боғланган. Меҳнаткашларни юксак сиёсий онглилик ва меҳнатга коммунистик муносабат руҳида тарбиялаш идеология ишининг диққат марказида туриши керак. Ишчилар синфининг, деҳқонларнинг, интеллигенциянинг бутун куч-ғайратини халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик планини бажариш учун, мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш учун актив курашга сафарбар қилиш — идеология ишининг энг муҳим вазифасидир.

Совет Иттифоқи халқларининг ягона қардош оилада жипслашганлиги — Коммунистик партия ва Совет ҳокимиятининг катта ғалабасидир. Съезд барча партия комитетларига бундан буён ҳам ленинча миллий сиёсатни оғишмай амалга оширишни, барча совет кишиларини совет ватанпарварлиги руҳида ва СССР халқларининг энг яхши, прогрессив миллий традицияларини ҳурмат қилиш руҳида, барча қардош социалистик мамлакатларнинг халқлари билан, бутун дунё меҳнаткашлари билан дўстлик руҳида тарбиялашни, миллатчилик ва шовинизмнинг ҳар қандай кўринишларига қарши қаттиқ кураш олиб боришни топширади.

9. Съезд партия аъзоларининг марксча-ленинча ўқишини жиддий суратда яхшилаш, уларни, хусусан ёш коммунистларни ғоявий жиҳатдан чиниқтириш партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблайди. Раҳбар кадрларга ғоявий-сиёсий тайёргарлик масаласида катта талаблар қўйиш зарур. Партия маорифининг бутун системаси коммунистик қурилиш ҳозирги босқичининг вазифалари даражасига кўтарилиши керак. Съезд партиянинг идеология масаласи билан шуғулланувчи органларига ва давлатнинг тегишли муассасаларига олий ўқув юртларида ва бошқа ўқув юртларида марксизм-ленинизм фанини ўқитишни қатъиян яхшилашни, студентларга таълим беришнинг ғоявий-назарий савиясини оширишни, бу таълимни ижтимоий тараққиётнинг ҳозирги проблемалари билан, фан ва техниканинг энг янги ютуқлари билан маҳкам боғлаб олиб боришга эришишни топширади.

Марксизм-ленинизм идеяларини пропаганда қилиш партиянинг идеология соҳасидаги ҳамма ишларининг негизидир. Коммунистик қурилиш ва жаҳон революцион ҳаракати тараққиёти тажрибаси асосида марксча-ленинча назарияни ижодий тарзда ривожлантириш, буржуа идеологиясининг ҳар қандай кўринишларига қарши кураш олиб бориш партиянинг бутун фаолияти учун жуда катта аҳмиятга эгадир.

10. Съезд социалистик реализм адабиёти ва санъатини ривожлантиришга катта аҳамият беради. Партия ижодкор ходимлардан ҳаётни чуқур ва ҳаққоний акс эттириши билан, ғоявий пафос кучи билан, юксак бадиий маҳорати билан ўзига мафтун қиладиган, коммунизм қурувчисининг маънавий қиёфасини шакллантиришга актив ёрдам берадиган, совет кишиларини юксак маънавий хислатлар руҳида, коммунистик идеалларга садоқат, гражданликни ҳис этиш, совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбиялайдиган янги салмоқдор асарларни кутади.

Санъатнинг халқ турмуши билан алоқасини мустаҳкамлашда, совет санъаткорларининг ўз ижоди учун жамият олдидаги жавобгарлигини оширишда, уларни партиявийлик ва халқчиллик ленинча принципларига садоқат руҳида тарбиялашда ижодий союзларнинг ролини ошириш зарур.

11. Съезд партия ташкилотларига оммавий-сиёсий ишни жиддий суратда яхшилашни топширади. Партиянинг сиёсатини чуқур ва равшан тушунтириб бериш, ўткир масалалардан ўзини четга олмаслик, халқ оммасининг талаблари ва маънавий эҳтиёжларига сезгирлик билан қараш, совет кишиларининг маданий ва умумий билим даражаси ўсганлигини эътиборга олиш зарур. Бутун сиёсий агитация мамлакатнинг сиёсий-иқтисодий, маданий ҳаёти тўғрисида ва халқаро аҳвол тўғрисда аҳолини кенг ва систематик равишда хабардор қилиб туриш негизида уюштирилиши лозим. Давлатнинг ички ва ташқи сиёсати масалалари, партия, ҳукумат органлари ва жамоат ташкилотларининг ишларига доир масалалар юзасидан партия, давлат, хўжалик ва жамоат арбобларининг меҳнаткашлар ўртасида мунтазам суратда гапириб беришларини, шунингдек маҳаллий советлар, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, савдо органлари, коммунал хўжалик ва маиший хизмат корхоналари раҳбарларининг сўзга чиқишларини таъминлаш зарур.

Сиёсатга бефарқ қараш, хусусий мулкчилик сарқитлари ва мешчанлик кайфиятларига қарши, социализм идеаллари ва ғалабаларига нигилистик муносабат кўринишларига қарши изчил кураш олиб бориш зарур.

Съезд партиянинг идеология иши жаҳон миқёсида бир-бирига зид икки социал-сиёсий система ўртасидаги синфий кураш кескинлашган бир шароитда олиб борилаётганлигига партия ташкилотларининг эътиборини жалб этади. Социализм ва коммунизм манфаатлари коммунистларнинг, барча совет кишиларининг революцион ҳушёрлигини оширишни, империализмнинг Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши идеологик диверсияларини фош қилишни талаб этади.

* * *

КПССнинг XXIII съезди партиянинг монолит бирлигини, юксак жанговарлик руҳини, большевикча принципиалликни ва ишчанликни, камчиликларга нисбатан муросасизликни, янги буюк вазифаларни муваффақиятли ҳал этмоқ учун ҳамма чораларни кўришга шай бўлиб турганлигимизни намойиш қилди.

Съезд барча коммунистларни, ишчиларни, колхозчиларни, совет интеллигенциясини улуғ саналар — Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 50 йиллиги ва Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг юз йиллигини социалистик мусобақа, коммунистик меҳнат ҳаракатини кенг авж олдириш билан, коммунистик қурилишда янги муваффақиятларни қўлга киритиш билан, мамлакатимизнинг жаҳон социализми қудратини мустаҳкамлашга, халқаро революцион ҳаракатни ғолибона ривожлантириш ишига қўшадиган муносиб ҳиссаси билан нишонлашга чақиради.

Съезд ишонч билдириб айтадики, XXIII съезд ишлаб чиққан янги планлар муваффақиятли суратда амалга оширилади ва бизнинг мамлакатимиз коммунизм йўлидан олға қараб янги катта қадам қўяди.

Марксизм-ленинизмнинг енгилмас байроғи остида коммунизм ғалабаси сари, олға!

КПСС XXIII СЪЕЗДИ

КЕЧА КРЕМЛДА

Кремлнинг Съездлар саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди ўн кун мобайнида ўз ишини давом эттирди .Съезд мамлакат ички сиёсати ва хўжалик фаолиятининг асосий йўналишларини белгилади, партиямиз ва давлатимизнинг ташқи сиёсий йўлини белгилаб берди, партия сафларининг монолитлигини, партиянинг Ленин йўлидан коммунизм ғалабаси сари олға боришга қатъий бел боғлаганлигини намойиш қилди.

Съезднинг мажлислари ишчанлик, принципиаллик руҳида ва замонамизнинг энг муҳим масалаларига чуқур ва ижодий ёндошиш руҳида ўтди. Съездлар саройи ғоят кенгайиб кетгандек бўлди. Бу сарой бутун партияни, бутун халқни ўз залига сиғдиргандек туюлган эди. Жуда кўп миқдорда олинган хатлар, табриклар, меҳнат рапортлари буни яққол кўрсатиб турибди. Кремль 90 мингдан ортиқ хат, табрик ва меҳнат рапортлари олди.

Жуда кўп мамлакатларнинг коммунистлари шу кунларда эзгу истаклари билан улуғ Ленин партиясига мурожаат қилдилар ва халқаро ишчилар ва коммунистик ҳаракат бирлигини, КПСС билан ҳамкорликни бундан буён ҳам мустаҳкамлаяжакларини билдирдилар.

8 апрелда съезд ўз ишини тамомлади. Съезднинг охирги мажлисида **Л. И. Брежнев** раислик қилди. Л. И. Брежнев съезд номига ўз табриклари, хатлари ва меҳнат рапортларини йўллаган партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларига, меҳнаткашларнинг коллективларига, Совет Армияси ва Флоти жангчиларига, барча совет кишиларига бутун залнинг қарсаклари остида ташаккур изҳор қилди ва уларнинг улуғ Ватанимиз бахт-саодати йўлидаги меҳнатларига янги ижодий муваффақиятлар тилади.

Ўртоқ Брежнев съезднинг ишига катта ҳисса қўшганликлари учун чет эл делегацияларига делегатлар номидан самимий ташаккур билдирди. Азиз меҳмонларимизнинг съездда ҳозир бўлишлари революцион пролетар бирдамлигининг кучини ҳис этиш учун яна бир марта имконият яратиб берди.

КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот доклади юзасидан резолюция ва «СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съездининг Директивалари», шунингдек съезднинг КПСС Уставига баъзи бир ўзгартиришлар киритиш тўғрисидаги қарори қабул қилинади. Делегатлар ғоят баланд руҳ билан партиянинг программ ҳужжатлари учун овоз берадилар.

АҚШнинг Вьетнамдаги агрессияси тўғрисидаги баёнотни съезд гулдурос қарсаклар билан қабул қилади. Бу баёнотни **М. А. Суслов** ўқиб берди.

КПССнинг XXIII съезди совет коммунистларининг, бутун совет халқининг хоҳиш иродаси ва туйғуларини ифода этиб, АҚШнинг Вьетнам халқига қарши ваҳшиёна агрессиясини қаҳр-ғазаб билан қоралади.

Баёнотда таъкидлаб ўтиладики, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик дўстлар ҳамда қардошлар агрессорларга Вьетнамни тобора кўп қувватлаш билан жавоб берадилар. Вьетнам халқи ўз юртининг хўжайини бўлиб қолади ва Вьетнам Демократик Республикаси баланд кўтарган социализм машъалини ҳеч ким ва ҳеч қачон сўндира олмайди.

КПСС Марказий Комитетининг 8 апрелда бўлиб ўтган Пленумида сайланган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ва Марказий Комитет секретариатининг состави гулдурос қарсаклар остида эълон қилинади.

Л. И. Брежневнинг якунловчи нутқи зўр эътибор билан тингланди. Бу нутқ бир неча бор қарсаклар билан бўлиниб турди.

Кун тартибидаги масалаларнинг ҳаммаси қараб чиқилди. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди ёпиқ деб эълон қилинади.

Улкан залда партия гимни «Интернационал»нинг улуғвор садолари янграйди. Барча қитъалардан Москвага келган чет эллик дўстларимиз делегатлар билан биргаликда зўр иштиёқ билан бу гимнни ижро этадилар.

Гулдурос қарсаклар авжига миниб, яна бир неча минут давом этади. «Ура!» хитоблари, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шарафига, ер курраси коммунистларининг бирлиги шарафига табрик хитоблари янграйди. (ТАСС).

7 АПРЕЛЬ ЭРТАЛАБКИ МАЖЛИС

Кремлда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди тўққиз кундан буён ўз ишини давом эттириб келмоқда. 7 апрелда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966 — 1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съездининг Директивалари ҳақидаги докладни муҳокама қилиш давом этди. Делегатлар ўз нутқларида Директивалар лойиҳасини бутун халқимиз маъқуллаганлигини таъкидламоқдалар, халқ хўжалигини янада ривожлантириш проблемалари ҳақида гапирмоқдалар ва конкрет таклифлар киритмоқдалар.

Эрталабки мажлисда раислик қилувчи **В. Н. Пономарев** КПСС Мари область комитетининг биринчи секретари **П. В. Ураевга** сўз беради.

— Шу ажойиб кунларда, дейди у, барча совет кишиларининг эътибори Ленин партияси XXIII съездининг ишига қаратилган. Марказий Комитет ҳисобот докладининг муҳокама қилиниши КПССнинг сиёсий йўли тўғри эканлигини ва совет халқи бу сиёсатни тамомила қўллаб-қувватлаётганлигини яққол кўрсатди. Съездда муҳокама қилинаётган беш йиллик план ҳақидаги Директивалар партиянинг давлатимиз экономикаси ва мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш тўғрисида, совет кишиларининг турмушини яхшилаш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилаётганлигини ёрқин ифода этади

Мари республикасининг ҳаётида, дейди нотиқ, катта ўзгаришлар рўй берди. Етти йиллик план топшириқлари муддатидан беш ой олдин бажарилди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 1958 йилдагига нисбатан қарийб икки баравар ортди, меҳнат унумдорлиги 61 процент кўпайди. Республика саноати етти йиллик план топшириқларидан ташқари бир неча ўн миллионлаб сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди.

Директивалар лойиҳасида, деб сўзини давом эттиради ўртоқ Ураев, иттифоқдош республикалар ва иқтисодий районларнинг хўжаликларини ривожлантириш ва ишлаб чиқарувчи кучларни тўғри жойлаштириш масаласига катта ўрин берилган. Шу билан бирга, хом ашё ресурсларидан рационал фойдаланиш ҳамда меҳнаткаш аҳолини ишлаб чиқаришга тўлароқ жалб этишга эътибор берилади.

Мари республикаси яқин ўтмишда халқ хўжалигига кўп миқдорда иморатбоп жуда яхши ёғоч етказиб берар эди. Аммо, нотўғри фойдаланиш орқасида ўрмон ресурслари кескин суратда камаймоқда, ёғоч тайёрлашда дарахтларнинг унча қимматли бўлмаган навлари катта ўрин тутмоқда. Кесилган дарахтларнинг шох-шаббаси кўпайиб бормоқда. Булар жуда қимматли хом ашё бўлса ҳам, дарахт кесиладиган жойларда ёқиб юборилмоқда.

СССР ва Россия Федерацияси Госпланларига Мари республикасида янги корхоналар қуриш ва унинг хом ашё ресурсларидан, жумладан ўрмонларидан фойдаланиш проблемаларини эътибор билан ўрганиб чиқишни топширишни илтимос қиламиз, дейди ўртоқ Ураев.

Республика ўтган йили давлатга ғалла сотиш планини 152 процент бажарди. Ҳар гектар ердан 106 центнердан, яъни 1963 йилдагига нисбатан икки баравар кўп картошка ҳосили олинди. Ем-хашак базаси яхшиланди. Бу чора қорамол ва чўчқаларни бўрдоқига боқишни уюштириш имконини берди. Республикада паррандачилик ихтисослаштирилди. Гўшт ва тухум етиштириш рентабелли бўлиб қолди.

Аммо, мавжуд резервлардан ҳали етарли даражада фойдаланилмаётир. Шу беш йилликда деҳқончилик маданиятини юксалтириш йўли билан республикада дон етиштиришни 30-35 процент кўпайтириш керак.

Биз шу нарсага чуқур аминмизки, янги беш йиллик план муддатидан илгари бажарилади! Совет давлатининг иқтисодий ва мудофаа қуввати янада кўпроқ ўсади, ҳар бир совет кишисининг турмуши яхшиланади. Ана шундай қатъий ишонч партия Марказий Комитети октябрь Пленуми ва шундан кейинги Пленумларининг қарорлари натижасида пайдо бўлди. Бу Пленумларнинг қарорлари бизнинг мамлакатимизда ижодий иш учун яхши, соғлом вазиятни вужудга келтирди.

Шундан сўнг, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси **Р. Қурбоновга** сўз берилади.

Ўртоқ Р. ҚУРБОНОВ нутқи

Ўртоқлар! Ўртоқ Леонид Ильич Брежнев КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладини қилди. Ҳисобот докладининг муҳокама қилиниши ва бу доклад юзасидан қарор қабул қилиниши мамлакатимиз коммунистларининг кўп миллионли армияси вакиллари бўлган делегатларнинг якдиллигини кўрсатувчи ёрқин намойишга айланди. Ҳисобот доклади совет кишилари эришган жуда катта ғалабалар тўғрисидаги, шонли коммунистлар партиясининг ғалабалари ҳақидаги тўлқинлантирувчи ҳужжатдир. Ўзбекистон меҳнаткашлари бу ҳужжатда ўз илҳомбахш меҳнатининг самараларини ҳам, партиянинг ҳормай-толмай қилаётган ишларини, коммунизм қурилишининг истиқболларини ҳам яққол кўриб турибдилар.

Марказий Комитет томонидан съезд муҳокамасига қўйилган беш йиллик план Директивалари лойиҳаси тарихий жиҳатдан жуда аҳамиятга эга бўлган ҳужжатдир. Ўртоқ Алексей Николаевич Косигин ўз докладида халқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг илмий жиҳатдан асослаб берилган программасини жуда ҳам батафсил баён қилиб берди. Беш йиллик планнинг амалга оширилиши — коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда, совет халқининг моддий фаровонлигини оширишда янги муҳим босқичдир.

Ўзбекистон делегацияси мамлакатимиз тараққиёти навбатдаги босқичининг ўртоқ Косигин докладида баён қилинган иқтисодий, сиёсий ва социал вазифаларини қизғин ва батамом қўллаб-қувватлайди. **(Қарсаклар).**

Директивалар лойиҳаси партия ташкилотларида ва меҳнаткашларнинг коллективларида кенг муҳокама қилинди. Бу муҳокама совет халқи маънавий-сиёсий бирлигини, унинг Марказий Комитет ва Совет ҳукумати теварагига маҳкам жипслашганлигини исбот қилувчи янги далил бўлди. Ўзбекистон меҳнаткашларининг йиғилишларида Директивалар лойиҳасини муҳокама қилишда бир ярим миллиондан ортиқ ишчи, колхозчи, фан ва маданият арбоблари қатнашдилар. 100 мингга яқин киши лойиҳа юзасидан таклиф ва мулоҳазаларини айтди. Буларнинг ҳаммаси партиянинг кенг меҳнаткашлар оммаси билан алоқалари ўсиб, мустаҳкамланиб бораётганлигини, улуғ Лениннинг оммани давлатни бошқаришга жалб этиш, совет демократиясини янада ривожлантириш ҳақидаги васиятлари оғишмай бажарилаётганлигини исбот қилади. Ўзбекистон Компартиясининг XVII съезди республика коммунистлари, барча меҳнаткашларининг хоҳиш-иродаси ва фикрини билдириб беш йиллик план ҳақидаги Директивалар лойиҳасини якдиллик билан маъқуллади.

Ўртоқлар, Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг раҳбарлигида, Совет ҳукуматининг ва барча қардош республикаларнинг жуда катта ёрдами билан етти йиллик планни муваффақиятли бажардилар. Етти йиллик мобайнида саноат ишлаб чиқариш ҳажми 1,8 баравар кўпайди. Оғир индустрия илдам суръатлар билан ривожланди. Химия саноати маҳсулоти ишлаб чиқариш 2,7 баравар, электр энергияси ишлаб чиқариш 2,5 баравар, рангли металлургия маҳсулоти ишлаб чиқариш 6,4 баравар ортди. Енгил саноат ва озиқ-овқат саноати янада ривожланди. Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш юзасидан етти йиллик планда кўзда тутилган даражага эришилди. Мамлакатда етиштирилаётган пахтанинг учдан икки қисмидан кўпроғи, иттифоқ бўйича етиштирилаётган пилланинг ярмидан кўпроғи, қоракўл терининг қарийб 35 проценти, канопнинг 90 процентидан кўпроғи Ўзбекистон ҳиссасига тўғри келади. Ўзбекистон ҳозирги кунда социалистик индустрияси юксак даражада ривожланган, механизациялаштирилган йирик қишлоқ хўжалигига, юксак маданиятга эга бўлган республикадир.

Ўзбекистон меҳнаткашлари республиканинг ўз тараққиётида эришган барча ютуқлари шонли ишчилар синфининг, колхозчи деҳқонларнинг, Совет интеллигенциясининг қаҳрамонона меҳнати самараси, улуғ Ватанимизда яшовчи барча халқларнинг қардошларча ўзаро ёрдами натижаси, шонли партиямизнинг доно раҳбарлиги натижаси эканлигини чуқур англайдилар. **(Қарсаклар).**

Ўртоқлар! Янги беш йилликда Ўзбекистон олдида кенг истиқболлар очилади. Бу йиллар ичида республика халқ хўжалигининг барча тармоқлари янада ривожланади. Беш йиллик план ҳақидаги Директивалар лойиҳаси партия ленинча миллий сиёсатининг руҳига тамомила муносибдир. Бу лойиҳа хўжаликни комплекс ривожлантириш ва ихтисослаштиришни, умумдавлат манфаатларини барча иттифоқдош республикаларнинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш манфаатлари билан бирга қўшиб олиб боришни таъминлайди. Директивалар лойиҳасида республиканинг экономикасини анча юксалтириш, фан ва маданиятни янада ривожлантириш кўзда тутилади. Биз бунда партия ва ҳукуматнинг совет халқлари қардошлик оиласида социалистик Ўзбекистонни равнақ топтириш тўғрисида ғамхўрлик қилаётганлигини кўриб турибмиз.

Биз беш йил мобайнида саноат ялпи маҳсулоти ҳажмини 60 процент кўпайтиришимиз керак. Бутун мамлакатимизда бўлгани каби бизнинг республикамизда ҳам техника тараққиётини жадаллаштиришни, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишни, табиий бойликлардан энг яхши фойдаланишни таъминлайдиган саноат тармоқлари илдам ривожлантирилади.

Ўзбекистон мамлакатимизнинг асосий пахта базаси бўлиб қолади. 1970 йилда пахта етиштириш 4 миллион 180 минг тоннага етказилади. Бу вазифани ҳал этмоқ учун бизда суғориладиган ерлардан фойдаланишни яхшилаш соҳасидаги катта тадбирларни амалга ошириш билан бир қаторда, Мирзачўл ва Қарши даштлари, Марказий Фарғона, Сурхон — Шеробод водийсидаги ерларни ўзлаштириш ва суғориш соҳасида мислсиз кенг кўламда иш олиб борилади. Амударё этакларида янги массивлар ўзлаштирилади. Бу ерларда шоли етиштиришнинг йирик базаси вужудга келтирилади. 500 минг гектар суғориладиган янги ерларни ишга солиш кўзда тутилади. Шу билан бирга, суғориладиган ерларнинг шўри ва ботқоқланишини тугатиш, суви кам системаларни сув билан кўпроқ таъминлаш соҳасида кўп иш қилинади.

Ўзбекистон партия ва совет органлари бутун куч ва воситаларни Директивалар лойиҳасида кўзда тутилган топшириқларнинг муваффақиятли бажарилишини таъминлашга сафарбар қилмоқдалар. Шу билан бирга, биз Директивалар лойиҳасини эътибор билан ўрганиб, олинган таклифларни умумлаштириб, резерв ва имкониятларни ҳисоблаб чиққанимиздан кейин, республика учун ҳаётий муҳим бўлган бир қанча масалалар съезд Директиваларида акс эттирилиши зарур, деб ҳисоблаймиз.

Алексей Николаевич Косигиннинг докладида капитал қурилишга алоҳида эътибор берилди. Шуни айтиш керакки, бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш — капитал қурилишни янада ривожлантиришнинг энг муҳим шартларидан биридир. Ваҳолонки, бизда бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш қурилиш суръатларидан кейинда қолмоқда. Капитал маблағлар умуман 1,9 баравар ортгани ҳолда, бинокорлик материаллари саноати учун ажратиладиган маблағлар атиги 9 процент, қурилиш индустриясини ривожлантириш учун ажратиладиган капитал маблағлар 48 процент кўпайди. Бу ҳол қурилиш ишлари ҳажми билан қурилишнинг ишлаб чиқариш базаси ўртасидаги номувофиқликни янада кўпроқ оширади. Бизнинг фикримизча. бу масала бутуниттифоқ аҳамиятига эгадир. Биз Директиваларда бинокорлик материаллари саноатини ва қурилиш индустриясини илдам ривожлантириш зарур эканлигини кўрсатиб ўтиш мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблаймиз. Бу — қишлоқдаги қурилишлар учун айниқса муҳимдир. СССР Госплани буни эътиборга олиб, ажратиладиган капитал маблағлар ҳажмига зарур тузатишларни киритмоғи керак.

Ўзбекистонда табиий бойликлар жуда кўп. Республиканинг геологлари етти йиллик мобайнида 50 га яқин фойдали қазилма манбаларини, шу жумладан Газли кони ва Мурунтов олтин руда кони каби анча катта конларни саноат йўли билан ўзлаштириш учун топширдилар. Аммо, бизнинг бойликларимиздан ҳали яхши фойдаланилмаётир. Масалан, Ангрен саноат районида каолинлар орасида ётиб қолган кўмир очиқ усулда қазиб чиқарилмоқда. Каолинларнинг умумий запаси қарийб 10 миллиард тоннани ташкил этади. Ундан 2,5 миллиард тонна каолинни очиб ташланадиган жинс сифатида кўмир билан бирга ишлаш мумкин. Аммо, кўмир разрезининг 20 йиллик иши даврида кўмир билан бирга чиқарилган қарийб 40 миллион тонна каолин ағдариб ташланди. Ахир, улардан глинозем ва цемент ишлаб чиқариш учун керакли хом ашё ўрнида фойдаланиш мумкин эди-ку. Шу билан бирга, Ангрен каолинларидан ишланадиган глинозем ва цементнинг танчархи хом ашёнинг бошқа турларидан ҳосил қилинадиган глинозем ва цементнинг таннархига нисбатан анча кам бўлиши мумкин эди. Биз СССР Госпланига Ангрен каолинларидан комплекс фойдаланиш ва глинозем заводини қуриш масаласини тезроқ ҳал этишни топширишни илтимос қиламиз.

Хоразм областида, Қорақалпоғистон АССРда ва Туркманистон ССРнинг қўшни районларида пахтачилик, шоликорлик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантириш Тахиатош тўғони қурилишини тугаллаш билан ва Амударёда Туямўйин гидроузелини қуриш билан чамбарчас боғланган. Ўртоқ Овезов ўз нутқида бу ҳақда жуда тўғри гапирди. Ана шу иншоотларнинг ишга туширилиши суғорилаётган ерларнинг 300 минг гектари учун гарантияланган сув тўплашни таъминлайди ва Амударё этакларида чигит ва шоли экиш учун яна 200 минг гектар суғориладиган ер ўзлаштириш имконини беради. Бу эса ирригация каналларида лой чўкиб қолишига қарши курашнинг ва паст жойлардаги районларни ва экинзорларни сув босиб, ювиб кетишига йўл қўймасликнинг муҳим шарти бўлади. Шуни айтиш керакки, ҳозирги вақтда каналларнинг лойини тозалаш учун ҳар йили 20 миллион кубометрдан ортиқ балчиқни чиқариб ташлашга, сув олинадиган иншоотларни ҳимоя қилиш ва тартибга солиш ишлари учун эса кўп маблағ сарфлашга тўғри келмоқда. Директиваларда Туямўйин гидроузели қурилишини бошлаб юборишни назарда тутиш керак.

Пахтачиликнинг янада ривожлантирилишини таъминламоқ учун қишлоқ хўжалик машиналари, ирригация техникаси ва химиявий ускуналар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳам жуда муҳимдир. Ҳукуматнинг 1964 йилда қабул қилинган тегишли қарорларида республикада ирригация ва химия машинасозлиги заводларини қуриш кўзда тутилган эди. Аммо, бу нарса Директивалар лойиҳасида акс эттирилмаган. Биз съезднинг Директиваларига тегишли тузатиш киритишни ва ана шу заводларни, шунингдек қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводини қуришни кўзда тутишни илтимос қиламиз.

Директивалар лойиҳасида меҳнат ресурсларидан рационал фойдаланишга алоҳида эътибор берилади. Асосан кичик шаҳарларда ва аҳоли яшайдиган бошқа пунктларда янги саноат корхоналари қуриш зарурлиги тўғрисидаги масала тамомила тўғри қўйилган. Ўзбекистон ССРда бу масала биринчи даражали аҳамиятга эга. Республикада енгил саноат ва озиқ-овқат саноати, электрон ва радиоэлектрон саноати корхоналарини кўпроқ қуриш учун ва айни вақтда меҳнатга қобилиятли бутун аҳолининг ижтимоий ишлаб чиқаришга жалб этилишини таъминлаш проблемасини ҳал этмоқ учун қулай табиий шарт-шароитлар ва жуда кўп хом ашё ресурслари бор.

СССР Госплани мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучларини жойлаштириш масаласида кўпгина катта хатоларга йўл қўйганлигини айтиб ўтиш керак. Чунончи мамлакатимизнинг асосий пахта базаси бўлган ва жуда кўп меҳнат ресурсларига эга бўлган Ўзбекистонга ҳар йили 150 миллион метрга яқин ип газлама ва кўп миқдорда трикотаж буюмлар бошқа жойлардан келтирилганлигини қандай изоҳлаш мумкин, ахир. Республика ички ва устки трикотаж, пайпоқ ишлаб чиқариш соҳасида мамлакатда кейинги ўринларнинг бирида туради, аҳоли жон бошига ип газлама ишлаб чиқариш эса кейинги йилларда, ҳатто камайиб ҳам кетди.

Республикада умумиттифоқ аҳамиятига эга бўлган тўқимачилик-трикотаж саноатининг йирик марказини вужудга келтириш учун барча объектив шарт-шароитлар мавжуддир. Бизнинг фикримизча, бу съезд Директиваларида акс эттирилиши керак. Биз яна Директиваларда республикада электрон ва радиоэлектрон саноатини ривожлантириш, илгари ҳукуматнинг қарорларида кўзда тутилган баъзи корхоналарни қуриш зарур эканлиги ҳам кўрсатиб ўтилишини сўраймиз.

Ўртоқлар! КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида ва беш йиллик план ҳақидаги Директивалар лойиҳасида халқ хўжалигини малакали кадрлар билан таъминлаш ва халқ маорифини янада ривожлантириш соҳасида катта вазифа қўйилади. Бутун мамлакатда бўлгани каби Ўзбекистонда ҳам мактаб бинолари қурилиши умумхалқ иши бўлиб келди ва шундай бўлиб қола беради. Мактаб қурилишини ривожлантириш учун жуда кўп иш қилинди. Аммо, шундай бўлса ҳам, бу иш ҳозирги талаблардан ҳали кейинда қолмоқда. Кўпгина мактаблар, олий ва ўрта ўқув юртлари ускуналар билан, хусусан энг янги техника билан мутлақо етарли таъминланмаган. Бу эса ўқувчиларни ўқитиш ва тарбиялашнинг сифатига салбий таъсир кўрсатади, мутахассислар тайёрлаш даражасини пасайтиради. Биз мактаб ва олий ўқув юртларининг таълим-моддий базасини жиддий суратда мустаҳкамлаш, уларни замонавий техника воситалари билан таъминлаш зарурлигини ҳам съезд Директиваларида кўрсатиб ўтиш керак, деб ҳисоблаймиз. **(Қарсаклар).**

Ўртоқлар! Республика меҳнаткашлари партиямизнинг XXIII съездини халқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришда янги муваффақиятлар билан кутиб олдилар. Марказий Комитет март ва сентябрь Пленумларининг қарорларига мувофиқ, амалга оширилаётган хўжалик ислоҳоти ана шу муваффақиятларни қўлга киритишга жуда катта ёрдам берди. Бу қарорлар мамлакат халқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришда сифат жиҳатидан янги босқичга асос қўйди, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш учун кучли воситаларни яратиб берди. Марказий Комитет Пленумларининг қарорлари социалистик тузумнинг иқтисодий қонунлари ва жуда катта имкониятларидан энг тўла фойдаланиш учун, умуман бутун мамлакатимизнинг ва ҳар бир иттифоқдош республиканинг ишлаб чиқарувчи кучларини янада тез суръатлар билан ривожлантириш учун жуда қулай шарт-шароитларни вужудга келтирди.

Бизда бир неча автомобиль хўжалиги планлаштиришнинг янги системасига кўчирилди. Яқин вақтлар ичида саноат корхоналарининг катта бир группаси шу системага кўчирилади. Бу эса саноатнинг ишини яхшилашга самарали таъсир кўрсатади.

Ўзбекистон меҳнаткашлари янги беш йиллик планни ўзларининг энг яқин жонажон иши деб қабул қилдилар. Республикадаги корхоналар ва қурилишларда, колхоз ва совхозларда беш йиллик план биринчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун мусобақа кенг авж олди. Шу мўътабар минбарда туриб, партиямизнинг XXIII съездини, унинг ленинчи Марказий Комитетини, Совет ҳукуматини ишонтириб айтаманки, Совет Ўзбекистонининг меҳнаткашлари коммунистик қурилиш улуғ ишига муносиб ҳиссаларини қўшадилар, янги беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли бажариш учун ҳамма чораларни кўрадилар! **(Қарсаклар).**

● ●

Қардош партияларнинг вакиллари съездни табриклайдилар. Делегатлар меҳмонларни илиқ, давомли қарсаклар билан кутиб оладилар

Гватемала Меҳнат партияси Марказий Комитетининг бош секретари **Бернардо Альварадо** минбарга чиқади. Гватемала коммунистлари, дейди у. ишчиларнинг, деҳқонларнинг. бутун халқимизнинг манфаатларига садоқат билан хизмат қилмоқдалар. Бизнинг йўлимизда муваффақиятсизлик ва хатолар ҳам кам бўлмади. Аммо, умумий якун ижобийдир. Қандай вазият рўй беришидан қатъи назар, душман бизни бука олмади ва ҳеч қачон бука олмайди.

(Давоми 6-бетда).

□ □

АҚШНИНГ ВЬЕТНАМДАГИ АГРЕССИЯСИ МУНОСАБАТИ БИЛАН КПСС XXIII СЪЕЗДИНИНГ

БАЁНОТИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди совет коммунистларининг, бутун совет халқининг хоҳиш-иродаси ва туйғуларини ифода этиб. Америка Қўшма Штатларининг қардош Вьетнам халқига қарши ваҳшиёна агрессиясини қаҳр-ғазаб билан қоралайди.

Америка империалистлари Вьетнамда қонли урушни бошлаб, Жанубий Вьетнам халқининг ва Шарқи-Жанубий Осиёдаги бошқа халқларнинг миллий озодлик курашини бостиришга интилмоқдалар, социалистик давлат — Вьетнам Демократик Республикасининг суверенитетига ошкора ҳамла қилмоқдалар. Америка ҳарбийлари халқаро ҳуқуқнинг элементар нормаларини поймол қилиб, энг шафқатсиз, ваҳшиёна воситалардан фойдаланмоқдалар. Америка самолетлари Шимолий Вьетнам шаҳар ва қишлоқларига ҳужум қилиб, саноат корхоналарини, уй-жой, мактаб, касалхоналарни вайрон қилмоқда, тинч аҳолини қирмоқда.

Американинг икки юз эллик мингга яқин аскари Жанубий Вьетнам ватанпарварларига қарши жиноий урушда қатнашмоқда. АҚШ империалистлари ҳарбий блоклардаги иттифоқчиларини ўз агрессиясига тортиб, бошқа мамлакатларнинг хавфсизлиги ва суверенитетига бевосита жиддий хавф туғдирмоқдалар, Лаоснинг ишларига сурбетларча аралашмоқдалар, Камбоджага ҳарбий-сиёсий тазйиқ кўрсатишга уринмоқдалар, халқаро кескинликни янада кучайтирмоқдалар.

АҚШнинг ҳукмрон доиралари ўз ҳаракатларининг чин моҳиятини «озодлик»ни ҳимоя қилиш, «коммунистик экспансия»га қаршилик кўрсатиш ва ҳоказолар ҳақидаги риёкорона гаплари билан ниқобламоқчи бўладилар. Аммо бундай ёлғон гапларга ҳеч ким ишонмайди. АҚШ Вьетнамдаги агрессияси билан ўзини шармандаю-шармисор қилди. АҚШ бу шармандагарчиликдан ҳеч қачон қутила олмайди. Жаҳондаги барча прогрессив, демократик кучлар Америка империализмининг Вьетнамдаги авантюрасини қаттиқ қораламоқдалар. Жаҳон жамоатчилигининг тобора кенг қатламлари Вьетнам халқининг ҳаққоний ишини қўллаб-қувватлаш кампаниясида актив қатнашяптилар. Вьетнамдаги агрессив урушга қарши норозилик садолари Америка Қўшма Штатларида ҳам тобора янграмоқда. Агрессорларнинг маънавий-сиёсий жиҳатдан ажралиб яккаланиб қолаётганлиги аён бўлиб қолмоқда.

Совет коммунистлари ва бутун халқимиз Вьетнам ватанпарварларининг мардлиги ва сабот-матонатига қойил қолмоқдалар. Улар шунга аминдирларки, интервентларнинг ҳар қандай ёвузликлари ҳам озодлик, мустақиллик ва бирлик учун, ўз тақдирини ўзи ҳал этиш ҳуқуқи учун муқаддас ва ҳаққоний кураш олиб бораётган Вьетнам халқининг иродасини буколмайди. Вьетнам халқининг қаҳрамонона ҳаққоний кураши тарихга букилмас жасорат, сабот-матонат ва ғалабага ишончнинг ажойиб намунаси бўлиб киради.

Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатлар ва жаҳондаги ишчилар ҳамда коммунистик ҳаракат Вьетнам халқига доим ҳар томонлама катта ёрдам ва мадад бериб келдилар ва бермоқдалар. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди бутун партия номидан, барча совет кишилари номидан АҚШнинг Вьетнамга қарши агрессиясини тўхтатишни ва интервентларнинг барча қўшинларини бу мамлакатдан олиб чиқиб кетишни қатъий талаб қилади. Америка ҳарбийлари бу агрессияни Шарқи-Жанубий Осиёдаги бошқа мамлакатларга ҳам ёйишга уринмоқдалар. Ана шу агрессиянинг давом эттирилиши умумий тинчлик учун энг хатарли оқибатлар келтириб чиқаради.

Съезд қатъият билан қуйидагиларни айтади: агрессорлар Вьетнам халқига қарши шармандали уруш «эскалацияси»ни амалга ошираётган бир пайтда Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик дўстлар ҳамда қардошлар агрессорларга Вьетнамни тобора кўп қўллаб-қувватлаш билан жавоб берадилар. Вьетнам халқи ўз юртининг хўжайини бўлиб қолади. Вьетнам Демократик Республикаси баланд кўтарган социализм машъалини ҳеч ким ва ҳеч қачон сўндира олмайди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг ва Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг ҳаққоний талабларини эътироф этиш асосидагина Вьетнам масаласини ҳал этиш мумкин, деб ҳисоблайди.

— Қўшма Штатлар Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишни ва Вьетнам Демократик Республикасига қарши қаратилган бошқа агрессив ҳаракатларини дарҳол тўхтатиши керак.

— АҚШ ва унинг иттифоқчиларининг қуролли кучлари Жанубий Вьетнам территориясидан олиб чиқиб кетилиши керак.

— Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронти Жанубий Вьетнам аҳолисининг бирдан-бир қонуний вакили сифатида танилиши лозим.

— АҚШ ҳукумати Вьетнамнинг ички ишларига ҳар қандай йўл билан аралашишни тўхтатиши ва 1954 йилда Женевада тузилган битимларга сўзсиз риоя қилиши лозим.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди қаҳрамон Вьетнам халқи билан, Вьетнам меҳнаткашлар партияси билан, Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти билан қардошларча бирдам эканлигини тантанали суратда изҳор қилади ҳамда барча коммунистик ва ишчи партияларга мурожаат қилиб, уларни Американинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши курашда, курашаётган Вьетнам халқига самарали ёрдам ва мадад кўрсатишда биргалашиб янада зўр бериб ҳаракат қилишга чақиради.

Совет кишилари Лаос ва Камбоджа халқлари билан ҳам бирдам эканликларини изҳор қиладилар, 1954 ва 1962 йилларда Женевада тузилган Битимларга Америка Қўшма Штатларининг қаттиқ риоя қилишини талаб этадилар.

Социалистик мамлакатларнинг, барча коммунистик партияларнинг интернационал жавобгарликни тўла равишда ҳис этишлари, империалистик агрессияни йўқотиш учун биргалашиб ҳаракат қилишлари ва барча прогрессив, демократик ҳамда тинчликсевар кучларни ўз теваракларига жипслаштиришлари ҳозир ҳар қачонгидан кўра кўпроқ муҳимдир.

Бутун жаҳон коммунистлари, тараққиёт ва демократиянинг ҳамма тарафдорлари, тинчликни, адолатни, халқларнинг озодлиги ва мустақиллигини қадрлаётган соф виждонли кишиларнинг ҳаммаси норозилик садоларини янада кучайтираверсинлар, АҚШ империалистларининг Вьетнамдаги агрессив ҳаракатларига қарши янада зўр ғайрат билан кураш олиб бораверсинлар! Ер юзининг ҳамма қисмларида Америка агрессиясига қарши норозилик ҳаракати, Вьетнам халқининг мустақиллик, озодлик учун ва ўз ватанини қутқазиш учун олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлаш ҳаракати кенг авж олаверсин!

Тинчлик ва тараққиёт кучлари бирлик фронтига бирлашиб, Американинг Вьетнамдаги агрессиясини тўхтата оладилар ва тўхтатишлари керак.

Вьетнамдан қўлингни торт!

Вьетнам халқининг ҳаққоний иши тантана қилади!

ҚУТЛОВЛАР УЧУН МИННАТДОРЧИЛИК

Покистон президенти Муҳаммад Аюбхон СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорнийга ва СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигинга қуйидаги мазмундаги телеграмма юборди:

«Покистон куни муносабати билан самимий қутлаб мактуб юборганлигингиз учун Покистон ҳукумати ва халқи номидан, шунингдек ўз номимдан Сиз Жаноби Олийларига, Совет ҳукуматига ва совет халқига чин кўнгилдан миннатдорчилик билдираман ва ўз навбатида Сиз Жаноби Олийларига энг яхши самимий истакларимни юбораман. Биз Покистонда ҳар икки қўшни мамлакатларимиз ўртасида дўстона муносабатларнинг ривожланаётганлигидан ғоят хурсандмиз ва Сиз Жаноби Олийларини ишонтириб айтаманки, халқларимизнинг умумий бахт-саодати йўлида ҳар икки мамлакатларимиз ўртасида ҳамжиҳатликни ҳамда самарали ҳамкорликни бундан буён ҳам мустаҳкамлашга ҳамиша ва барча кучимиз билан ҳаракат қиламиз. Сиз Жаноби Олийлари, шахсан Сизларга сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат, шунингдек совет халқига доимо фаровонлик ва равнақ тилаб билдирган энг яхши истакларимни қабул қилгайсиз».

* * *

Камбоджа халқининг империализмга қарши олиб бораётган кураши КПСС XXIII съездида қўллаб-қувватланганлиги учун Камбоджа давлатининг бошлиғи шаҳзода Нородом Сианук КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежневга мактуб юбориб, самимий ташаккур изҳор қилди. «Совет Иттифоқининг бундай қўллаб-қувватлаши таҳдид остида қолган мустақиллигимиз ва чегараларимизни сақлаш борасида сарфлаётган куч ва ғайратимизни руҳлантира беради, шунингдек Америка империалистларининг ва уларнинг Сайгон ҳамда Бангкокдаги малайларининг агрессиясига учраган бутун Ҳинди-Хитой халқларининг ғалабасига бўлган ишончимизни мустаҳкамлай беради».

КПСС XXIII СЪЕЗДИ

(Боши бешинчи бетда).

Бошқа мамлакатларнинг халқлари ва қардош партиялар бизнинг курашимизни қўллаб-қувватламоқдалар. КПССнинг бизга доим кўрсатиб келаётган қимматли ва қардошларча ёрдамини алоҳида кўрсатиб ўтишни истар эдик.

Қаҳрамон Куба революцияси биз учун ўрнакдир. Вьетнам халқининг қаҳрамонона кураши бизни илҳомлантирмоқда.

Гватемаланинг барча коммунистлари номидан, турмаларда азоб чекиб ётган кишилар номидан, курашда ҳалок бўлган ўртоқлар номидан, дейди нотиқ, биз шундай деб хитоб қиламиз: «Яшасин КПССнинг XXIII съезди! Яшасин халқаро коммунистик ҳаракат бирлиги!»

— Биз, — деди рус тилида сўзлаган ўз нутқида Ливан Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ва Марказий Комитет секретари **Ҳасан Корейтем,** — халқаро коммунистик ҳаракатда пайдо бўлган қийинчиликларни бартараф қилиш йўллари ва воситалари масалалари юзасидан КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида баён қилинган партиянгизнинг позициясини тамомила қўллаб-қувватлаймиз.

Ливан коммунистлари халқаро коммунистик ҳаракатнинг 1957 ва 1960 йиллардаги кенгашларда коллектив суратда ишлаб чиқилган бош йўлини маъқуллайдилар. Бутун тажрибамиз бу йўлнинг тўғрилигини ва ҳозирги замон шароитларида уни қўлланиш кераклигини тасдиқлади. Биз ҳозир шу нарсага ҳар қачонгидан кўра кўпроқ аминмизки, КПСС ва Совет Иттифоқига нисбатан дўстлик ва ҳурматга асосланган муносабат илмий социализмга ва пролетар интернационализмига садоқат мезони бўлиб келди ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолаверади.

Антисовет коммунизм йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас! Совет Иттифоқи билан дўстлик мустамлакачиликка ва империализмга қарши муваффақиятли кураш олиб боришнинг ҳал қилувчи омилидир.

Ҳасан Корейтем сўзининг охирида Ливан халқ оммасининг энг зарур эҳтиёжлари учун, мамлакатнинг мустақиллигини мустаҳкамлаш учун, демократияни мустаҳкамлаш, экономикани ривожлантириш ва социал тараққиёт учун олиб бораётган кураши ғоят кучайиб кетганлиги тўғрисида гапиради.

Ироқ Коммунистик партияси делегациясининг бошлиғи **Амин Содиқ** айтадики, КПССнинг ҳар бир съезди Совет Иттифоқи халқлари учунгина эмас, балки жаҳондаги революцион кучлар учун ҳам жуда катта воқеадир, чунки тарих КПССни коммунистик ҳаракат ва бутун жаҳон революцион ҳаракатининг авангарди бўлиш даражасигача кўтарди.

Ироқ Коммунистик партияси барча мамлакатлар коммунистларининг интернационал бирдамлиги принципини марксчи-ленинчи партиялар ўртасидаги ўзаро муносабатларга негиз қилиб олиниши лозим бўлган асос деб билади. Конструктив ўртоқларча танқид ва амалий муҳокама методи ўрнига ҳақоратли айблар қўйиш методини қўлланиш, сафни бузишга ҳаракат қилиш коммунистик ҳаракатга ва жаҳондаги бутун революцион ҳаракатга зарар етказади.

Ҳозирги кунда, дейди сўзининг охирида ўртоқ Содиқ, бизнинг партиямиз яширин шароитда кураш олиб бормоқда. Турмаларда ва концентрацион лагерларда беш мингдан ортиқ сиёсий маҳбус азоб чекмоқда. Биз коалицион ватанпарварлик ҳукуматини вужудга келтириш учун курашмоқдамиз. Бу ҳукумат Ироқ Республикаси доирасида, Ироқ Курдистони автономияси асосида курд проблемасини тинч йўллар билан ҳал этиши, халққа демократик эркинликлар бериши, Ироқ олдида турган энг муҳим бошқа проблемаларни ҳал этиши лозим.

Нидерландия Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси **Хенк Клеркс** сўзга чиқади. У, съездни табриклаб, қуйидагиларни айтади: яқинда мамлакатимнинг вилоят парламентларига ўтказилган сайловлар мамлакат сиёсий ҳаётида катта ўзгаришлар рўй берганлигини акс эттирди. Сайловчиларнинг кўпи ҳукмрон партиялардан юз ўгирди. Нидерландия Коммунистик партияси мамлакатнинг бир қанча районларида янги муҳим позицияларни эгаллади.

Нотиқ қуйидагиларни таъкидлаб ўтади: Голландия коммунистлари Ғарбий Германияни ядро қуроли билан қуроллантиришга қарши курашда барча тинчликсевар кучларни бирлаштиришни ўз олдига вазифа қилиб қўяди. Ана шу таҳдидга қарши курашда коммунистлар ва социалистларнинг ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш учун яхши истиқболлар бор.

Американинг Вьетнамдаги агрессияси. Вьетнам Демократик Республикаси шаҳар ва қишлоқларининг ваҳшиёна бомбардимон қилинаётганлиги Голландияда қаҳр-ғазабни кучайтирмоқда. Коммунистлар, дейди Хенк Клеркс, бу масалада ҳам социал-демократлар билан, барча тинчликсевар кучлар билан биргаликда ҳаракат қилмоқдалар.

Ангола демократик, ватанпарвар кучларининг вакили **Франсиско Невес** бундай деди: Мамлакатимнинг прогрессив кучлари менга Совет Иттифоқи халқларининг янги беш йиллик планни бажаришда жуда катта муваффақиятларга эришувларини истаганликларини маълум қилишни топширдилар.

Ангола халқи, деб сўзини давом эттиради нотиқ, ўз курашида барча мамлакатлар ва барча қитъалардаги озодлик учун курашувчиларнинг амалий бирдамлигига таянади. Совет Иттифоқининг бизга кўрсатаётган ёрдами ҳақиқатан ҳам жуда катта ёрдам эканлигини таъкидлаб ўтиш зарур.

Мамлакатимнинг жанг қилаётган халқи беш йилдан буён Португалия фашистларига қаттиқ қаршилик кўрсатиб келмоқда. Биз ғалаба қозонгунча курашни давом эттирамиз ва яқин келгусида озодликни курашиб қўлга киритишга аминмиз, дейди курашаётган Анголанинг фарзанди.

Марокаш Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Али Ята** съезд минбарига чиқиб, қуйидагиларни айтди:

— Янги беш йиллик планнинг бажарилиши Совет Иттифоқининггина эмас, балки бутун жаҳон социалистик системасининг ҳам кучқудрати ғоят мустаҳкамланишидан далолат беради.

Сўнгра нотиқ халқларнинг миллий озодлик кураши тўғрисида гапиради. Америка агрессорларининг Вьетнамдаги мислсиз ёвузликларидан қаттиқ ғазабланганлигимизни билдирамиз, дейди у. Бу ёвузликларни иккинчи жаҳон уруши вақтида гитлерчиларнинг қилган жиноятлари билангина тенглаштириш мумкин.

Биз, дейди сўзининг охирида Али Ята, ватанимизнинг манфаатларига содиқ бўлган барча кучлар билан ҳамкорлик қилиш ва иттифоқ бўлишга интилмоқдамиз. Ана шу туфайли биз 1960 йилда партиямиз қонунга хилоф суратда тақиқланганидан кейин рўй берган қийинчиликларни маълум даражада бартараф қила олдик. Биз ўз таъсиримизни кучайтириб, партиямизнинг сафларини кенгайтира олдик. Биз ҳозир ўз мамлакатимизда шундай куч бўлиб қолдикки, бу куч билан ҳисоблашишга мажбур бўлмоқдалар.

— Ленин партиясининг, коммунизм қурувчилар партиясининг XXIII съездида қатнашиш, — дейди Тунис Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари **Муҳаммад Хармел,** — буюк шарафдир. Совет Иттифоқининг мустақиллик йўлидаги курашни қўллаб-қувватлаш юзасидан тутган олижаноб позицияларини Тунис халқи ҳеч қачон эсдан чиқармайди. Совет Иттифоқи озод бўлган ёш мамлакатларнинг чинакам дўсти эканлигини бизнинг халқимиз яхши билади.

Мамлакатимизнинг тараққиёти йўлида объектив ғовлар ва қийинчиликлар бор. Бунга мамлакатнинг қолоқлиги, шунингдек империалистик давлатларнинг ва ички реакцион кучларнинг Тунисга кўрсатаётган тазйиқи сабабдир. Халқ оммасига миллий экономика қурилишида қатнашиш имкониятини бериш лозим. Тунис Коммунистик партиясини тақиқлаш тўғрисидаги қарорини бекор қилиш, халққа демократик эркинликлар бериш керак.

Биз, — дейди сўзининг охирида ўртоқ Хармел, — КПССнинг жаҳон коммунистик ҳаракати бирлигини мустаҳкамлаш, империализмга қарши курашга қаратилган ишларини қадрлаймиз. Бу ишлар миллий озодлик ҳаракати ишига бевосита ёрдам беради.

Нигерия Социалистик ишчи-деҳқонлар партияси Марказий Комитетининг бош секретари **Тунжи Отегбей** қуйидагиларни айтади:

— 1966 йил 15 январдаги ҳарбий тўнтариш сотқин, феодал-компрадор режимни тугатди. Мамлакатимиз мустақилликка эришган дастлабки йилларда ана шу режимнинг сиёсий ҳукмронлиги давом этиб келган эди. Эндиликда прогрессив кучлар марксизм-ленинизмни ижодий тарзда қўлланиб, мамлакат олдида турган проблемаларни тўғри ҳал этиш учун жиддий имкониятга эгадирлар.

Шу минбарда туриб, қуйидагиларни айтишга ижозат бергайсиз: Партиямизнинг биринчи съезди улуғ йўлбошчимиз ва устозимиз В. И. Лениннинг жуда катта хизматларини нишонлаш учун Нигерияда Ленин кутубхонаси таъсис этиш тўғрисида резолюция қабул қилди. Бу кутубхона Африканинг қоқ ўртасида сиёсий тарбиянинг маркази бўлиб қолиши ва Африка халқининг олдида турган муаммоларга бирдан-бир тўғри жавоб берадиган социализм идеяларини ёйиши керак.

— Биз, — деди Туркия Коммунистик партияси Марказий Комитети чет эл бюросининг биринчи секретари **Ёқуб Демир,** — ҳозирча ўзимиз орзу қилаётган идеаллар Совет Иттифоқида ва бошқа социалистик мамлакатларда рўёбга чиққанлигини кўряпмиз.

Кейинги йилларда турк ишчиларини уюштириш соҳасида муайян муваффақиятларга эришилди. Турк ишчилари иқтисодий ва сиёсий ҳуқуқлар учун ошкора ва актив кураш олиб бориб, ўзларининг синфий онги ўсганлигини ва эндиликда улар ҳисоблашишлари лозим бўлган кучга айланганликларини кўрсатди.

Туркиянинг ҳозирги ҳукмдорлари ташқи сиёсат соҳасида Мендерес вақтидаги йўлдан бошқача йўл билан боришлари, ўзларининг Совет Иттифоқи билан ва бошқа социалистик мамлакатлар билан муносабатларини реалистик асосга қуришлари тамомила мумкин ва зарур.

Ҳозирги кунда, деб сўзини давом эттиради ўртоқ Демир, халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлиги, антиимпериалистик кучларнинг бирдамлиги тобора катта аҳамиятга эга бўлмоқда. Биз бирлик учун курашда КПСС жуда катта роль ўйнаб келаётганлигини мамнуният билан қайд қилиб ўтишни истаймиз. Улуғ Ленин партияси — коммунистик сафларнинг бирлиги ва жипслигини изчиллик билан ҳимоя қилаётган энг кучли партиядир.

Конго (Браззавиль) миллий революцион ҳаракат партияси Сиёсий бюросининг биринчи сиёсий секретари **Амбруаз Нумазалай** қуйидагиларни айтади.

— Биз шу нарсага қатъий аминмизки, сизнинг мард халқингиз ўз-ўзини танқиддан ҳеч қачон қўрқмайдиган ва раҳбарлик методларини доим такомиллаштираётган КПСС каби илғор партия раҳбарлигида зўр хурсандчилик ва ишонч билан истиқболга қарай олади.

Сизнинг ғалабаларингиз — бизнинг ҳам ғалабаларимиздир, сизнинг муваффақиятсизликларингиз — бизнинг ҳам муваффақиятсизлигимиздир.

Биз Конго шароитларида социалистик революция тараққиётининг ўзига хос қонунлари борлигини равшанроқ англай бошладик. Биз революцияни мустаҳкамлаш ва мамлакат экономикаси устидан контроль ўрнатиш учун қўлимиздан келган ҳамма чораларни кўрамиз.

— Биз, — дейди Эрон Халқ партияси Марказий Комитети бюросининг раиси **Ризо Радманеш,** — Эрон — Совет муносабатларини кенг равишда ривожлантиришнинг ҳамиша тарафдорлари бўлиб, буни ёқлаб келдик. Эроннинг ҳукмрон доиралари, деб сўзини давом эттиради у, баъзи ислоҳотларни ўтказишга мажбур бўлдилар. Аммо, бу ислоҳотлар мамлакатдаги ҳозирги тузумнинг моҳиятини ўзгартирмайди.

Эронда, дейди ўртоқ Радманеш, миллий ва демократик ҳукумат тузиш учун кураш кенгайиб бормоқда. Ишчилар, деҳқонлар ва интеллигенциянинг янги қатламлари бу курашда қатнашмоқдалар.

Марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми асосида, коммунистик ва ишчи партияларнинг 1957 ва 1960 йилларда ўтказилган кенгашларида ишлаб чиқилган бош йўл асосида социалистик лагернинг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг бирлигини тамомила тиклаш деб таъкидлайди ўртоқ Радманеш, барча коммунистларнинг энг муҳим вазифасидир.

— Ҳозирги тарихий босқичда, — дейди Боливия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари **Умберто Рамирес,** — сизнинг съездингиз марксча-ленинча идеялар ғалабасига қўшилган жуда катта ҳиссадир.

Боливия халқи ҳам мансуб бўлган Латин Америкаси, деб сўзини давом эттиради нотиқ, империализмга қарши курашни кучайтирмоқда. Бизнинг қитъамизда ички реакция ва империализм кучлари тор-мор қилинишига шак-шубҳа йўқ.

Ишчилар синфимизнинг кураши натижасида Боливия қўшинлари қаҳрамон Вьетнамга ҳам, кичкина лекин енгилмас Доминикана Республикасига ҳам юборилмади. Жанубий Американинг қоқ ўртасида жойлашган Боливия социализм қураётган революцион Куба халқи билан бир сафда бўлади!

Боливия коммунистлари, дейди ўртоқ Рамирес, жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлигини ёқлаб чиқмоқда ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг шу йўлда сабр-тоқат билан қилаётган ишларини қўллаб-қувватламоқдалар.

Раислик қилувчи съезд номига қардош партиялардан табриклар олинаётганлигини хабар қилади. Никарагуа социалистик партиясидан, Коста-Рика Халқ авангарди партияси, Шимолий Ирландия Коммунистик партияси, Ирландия Ишчи партияси, Судан Коммунистик партияси, Сан-Марино Коммунистик партиясидан, шунингдек Британия Гвианаси Халқ — прогрессив партиясидан телеграммалар олинди.

Делегатлар бу хабарни гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар.

Қисқа танаффусдан кейин мажлис **Ф. Д. Кулаков** раислигида давом эттирилади.

СССР газ саноати министри **А. К. Кортунов** ўз нутқида газ ёқилғиси мамлакатнинг ёқилғи-энергетика балансида тобора катта ўрин олаётганлигини исбот этувчи маълумотларни келтиради. Барча ёқилғи турларининг ярмидан кўпроғи газ ва нефть ҳиссасига тўғри келади. Мамлакатнинг айрим районларида газ ёқилғиси асосий ўринни олди. Ҳозирги вақтда Москванинг бир ўзидагина истеъмол қилинаётган газ миқдори бундан ўн йил илгари бутун мамлакатда чиқарилган газ миқдоридан ортиқдир. Кейинги йилларда мамлакатимизда 180 дан ортиқ янги газ кони топилди.

Ҳозирги вақтда газни узоқ жойларга юбориш проблемаси ҳал этилди. Бизда 75 минг километрдан ортиқ магистрал газ қувурлари қурилди. Бу қувурлардан нефть, нефть маҳсулотлари ва табиий газ юборилмоқда. Жуда оғир шароитларда қурилган Бухоро — Урал газ қувурининг бақувват системаси совет газ индустриясининг ифтихоридир. 4500 километрдан ортиқ узунликдаги бу қувурдан йилига 20 миллиард кубометр газ юборилади. Бухоро гази ҳозирнинг ўзидаёқ Урал саноати корхоналарида кенг ишлатилмоқда ва келгуси йилдаёқ, деди нотиқ, ана шу буюк иншоотнинг лойиҳада белгиланган қуввати тўла ўзлаштирилади.

Шаҳар ва посёлкаларни газлаштиришга, деб таъкидлади ўртоқ Кортунов, алоҳида эътибор берилади. Ҳозирги вақтда 50 миллионга яқин киши газдан фойдаланмоқда. Аҳоли бундан йилига қарийб 450 миллион сўм миқдорида наф кўради. Газ конлари ва магистралларидан олисда бўлган аҳоли яшайдиган пунктларни газлаштириш учун суюқ газдан фойдаланилади. Бу газни ишлаб чиқариш кескин суратда ортиб бормоқда.

Янги беш йилликда газ чиқариш Совет ҳокимияти барпо қилинганидан буён ўтган ҳамма йиллардагига нисбатан бир ярим баравар ортиши керак. Министр газ саноатини интенсивлаштиришнинг асосий йўлларини кўрсатади. Фан ва техниканинг энг янги ютуқларидан, жумладан, ядро геофизикасидан, газ динамикасидан, кон геологиясидан бу йўлда фойдаланилмоқда. Разведка ишларининг қимматини арзонлаштириш — газ саноатида сарфларни камайтиришнинг асосий резервидир. Газ саноати министрлиги билан Геология министрлигининг бу соҳадаги ишларини бирлаштириш керак. Янги методика бизга ёрдам бера олади: қидириш — разведка мақсадида 6-8 скважинани пармалашгина кифоя қилади. Шунга қараб газ запасларини тахминан бўлса ҳам аниқлаш мумкин. Газ қувури қурилишига сарфланадиган капитал маблағларни тежаш учун катта диаметрли қувурларни ҳам кўпроқ ишлаб чиқариш керак.

Юксак фойдали иш коэффициентига эга бўлган, унификациялаштирилган горелка қурилмалари ишлаб чиқилмоқда ва кенг жорий қилинади. Аҳоли учун газ билан ишлайдиган плита, холодильник ва бинони иситадиган установкаси бўлган мураккаб газ аппаратларини ишлаб чиқариш кўзда тутилади.

Нотиқ газни қайта ишлашда ҳосил бўлган маҳсулотлардан хом ашё сифатида кўпроқ фойдаланиш зарурлиги ва бу нарса улкан химия учун жуда муҳим эканлиги ҳақида гапиради.

Макеевкадаги Киров номли металлургия заводининг пўлат эритувчиси **В. В. Холявко** минбарга чиқади. Бу ерда, Ватанимизнинг қалби Москвада, дейди у, КПСС XXIII съезди ўз ишини давом эттираётган ҳозирги пайтда индустриал Макеевкада менинг дўстларим жадал суръатлар билан пўлат эритмоқдалар. Улар мени съездга узатиб қолганларида, фақат зарбдор суръатлар билангина меҳнат қиламиз, деб ваъда берган эдилар. Ҳақиқатда ҳам жуда яхши ишлаяптилар! Бригада съезд кунларида пландан ташқари неча юз тонналаб пўлат эритди.

Навбатдаги жадал эритмани чиқараётганимизда, мамлакат учун ғоят зарур бўлган металл олинаётганини кўриб, ҳар сафар биз ниҳоятда хурсанд бўламиз.

Биз Англияда бўлганимизда у ерда бир пўлат эритувчи билан танишганимни ҳали-ҳали эслайман. Эритилган пўлатнинг қаерга кетаётганлигини ундан сўрадим. У, ҳеч нарса айта олмади, фақат елкасини қисди, холос. У ўз ишидан мамнун эмас эди, чунки у ана шу пўлатдан эртага нима ясалишини: болалар коляскасими ёки озодлик учун курашаётган кишининг қалбини тешиб ўтадиган ўқ ясаладими, буни билмас эди.

Мен съездга, деб сўзини давом эттиради нотиқ, макеевкалик пўлат эритувчиларнинг рапортини олиб келдим. Улар 200 тонналик мартен печида бир йилга ҳисоблаганда жаҳонда энг кўп пўлат ишлаб чиқаришга эришдилар. Заводимиздаги биринчи мартен печининг пўлат эритувчилари бу йил 520 минг тонна пўлат эритиш мажбуриятини олдилар. Уч ой мобайнида 144 минг тонна пўлат эритилди. Съездолди мажбурияти икки баравар ошириб бажарилди.

Ишга, деб сўзини давом эттиради ўртоқ Холявко, ҳар қачонгидан кўра қатъият ва сабот билан киришмоқ керак, мен буни ўз цехимиз мисолида ҳам кўриб турибман. Шунинг учун ҳам мен бу ерда сўзга чиққан Ленинград «Электросила» заводининг слесари ўртоқ Русаковнинг ишёқмас, дангаса, меҳнат интизомини бузувчиларга қарши активроқ кураш олиб бормоқ учун меҳнат ҳақидаги қонунларимизга ўзгартишлар киритиш зарурлиги тўғрисида киритган таклифини қизғин қўллаб-қувватлайман.

Сўнгра нотиқ айтдики, кўпгина пўлат эритувчилар кислород етишмаётганлиги, оғир вазнли металл парчалари етишмаётганлиги учунгина оширилган режимларда ишлай олмайдилар. Заводимиз дирекцияси деб таъкидлади у, кислород станциясини кенгайтириш тўғрисидаги масалани кўпдан буён ўртага қўйиб келмоқда. Бироқ, СССР Госплани бу масалани ҳал қилмаётир.

Ўртоқ Холявко металлург олимларга ва конструкторларга мурожаат қилиб, уларни мартен печи эритмаси жараёнини контроль қилмоқ учун мукаммалроқ приборлар яратишга даъват этади. Бундай приборлар эса пўлат сифатини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва энг яхши иқтисодий кўрсаткичларга эришиш имконини беради.

— Съезд бошланишидан бир неча кун илгари, — деди ўз сўзининг охирида пўлат эритувчи, — металлургларнинг катта группаси СССР орден ва медаллари билан мукофотланди, касбдошларимиздан энг яхши кишилар эса Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди. Мукофотланган барча металлурглар номидан партия ва ҳукуматимизни ишонтириб айтаманки, меҳнатимизга берилган ана шу юксак баҳога жавобан биз беш йиллик планни муддатидан олдин бажариш учун курашга бутун кучимизни, билимимизни, бутун тажрибамизни бағишлаймиз.

Мартиника Коммунистик партиясининг бош секретари **Арман Николнинг** нутқини съезд делегатлари ва меҳмонлари самимий кутиб олдилар.

— Империалистлар учун XXIII съезд — ташвиш манбаи, — деди у, — халқлар учун эса ишонч ва умид манбаидир.

Мартиниканинг прогрессив кучлари, мамлакатимизнинг коммунистлари, деди нотиқ, империалистик ваҳшийлик қурбони бўлиб қолган Вьетнамнинг қаҳрамон халқини ёқлаб чиқмоқда. Уолл-Стрит монополиялари талаётган Латин Америкасининг қардош халқларини қувватлаб чиқмоқда. Биз Пентагон денгиз пиёда аскарлари оёқ ости қилаётган Доминикана республикаси тарафидамиз, Америка қитъасида социализм машъалини баланд кўтарган мард, мустаҳкам Куба томонидамиз. Биз реакция қираётган индонез халқининг энг яхши фарзандлари тарафидамиз, Африкадаги революцион кучлар ва бутун жаҳондаги прогрессив кучлар томонидамиз.

Биз жанжалли масалаларни ўртоқлик, интернационалистик негизда муҳокама қилишни, ҳаракат бирлиги йўлини сабот билан қидириб топишни КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида гапириб ўтилган руҳда сабот билан қидириб топишни ёқлаб чиқмоқдамиз.

— Сенегал мустақиллиги Африка партияси, — деди шу партиянинг бош секретари **Мажмут Диоп,** — КПССнинг социалистик лагерь бирлигини таъминлашга, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатини жипслаштиришга қаратилган сиёсатига, миллий-озодлиқ ҳаракатини актив қўллаб-қувватлашга ва Осиё ҳамда Африкадаги ёш мустақил давлатларнинг иқтисодий тараққиётига самарали ёрдам кўрсатиш сиёсатига юксак баҳо бермоқда.

Ташкил топганлигининг ўн йиллигини келгуси йили нишонловчи бизнинг партиямиз ўз олдига Сенегалда мустақил миллий демократик давлат тузиш вазифасини қўйиб, олти йилдан буён оғир яширин шароитда кураш олиб бормоқда. Бизнинг партиямиз янги мустамлакачилар Африкага қарши уюштираётган фитналарга қарши чиқмоқда. Жанубий Африкада олиб борилаётган шармандали апартеид системасига қарши курашмоқда.

Биз Жанубий Вьетнам халқининг қаҳрамонона курашини, Вьетнам Демократик Республикасининг Америка империалистлари агрессиясига қарши олиб бораётган курашини қатъий қўллаб-қувватлаймиз, деди сўзининг охирида нотиқ. Залда қарсаклар янграйди.

— КПСС XXIII съезди, — деди қарсаклар остида Германия Ғарбий Берлин бирлашган социалистик партияси правлениесининг биринчи секретари **Герхард Данелиус,** — Совет Иттифоқида коммунизм қурилишини янада авж олдириш учун, халқаро революцион ишчилар ҳаракати учун, халқларнинг тинчлик, озодлик ва тараққиёт йўлида олиб бораётган кураши учун ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлади.

— Ғарбий Германиядаги ҳукмрон доираларнинг тутган реваншчилик йўли, — деб давом этади нотиқ, — аввало Ғарбий Берлин учун жуда катта хавф туғдирмоқда. Сиёсий тангликлар ўчоғи бўлган бизнинг шаҳримиз ўз истиқболига эга эмас. Бизнинг шаҳримизни фронт шаҳрига айлантираётган совуқ уруш йўлига чек қўйилган тақдирда, шаҳар аҳолиси тинчликни мустаҳкамлашга, ҳар икки герман давлатини бир-бири билан яқинлаштириш ва улар ўртасида ҳамжиҳатлик ўрнатиш ишига ҳамда Европада ҳамкорликни ривожлантиришга ўз позитив ҳиссасини қўшган тақдирдагина Ғарбий Берлинда тинч ва бахтиёр тараққиёт перспективаси пайдо бўлади.

Ғарбий Берлинда янги вазият вужудга келмоқда. Вашингтон ва Бонн шаҳардан иғвогарликлар ўчоғи сифатида фойдаланишини аҳолининг кўпчилик қисми истамайди. Совуқ уруш ва антикоммунистик васваса сиёсатини тобора кўпроқ киши қоралаб чиқмоқда ва Ғарбий Берлиннинг Шарқ ва Ғарб билан нормал тинч муносабатларни ўрнатишини истайди. Бунда Германия тарихида биринчи ишчи-деҳқон давлати бўлган Германия Демократик Республикаси билан муносабатларни нормаллаштириш зарур.

Раислик қилувчи СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съезди Директиваларини ҳақидаги доклад бўйича музокараларда 17 киши сўзга чиққанлигини ва музокараларни тўхтатиш тўғрисида таклиф тушганлигини маълум қилади. Съезд делегатлари музокараларни тўхтатишга бир овоздан қарор қиладилар.

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин якунловчи нутқ сўзлайди. Унинг қисқача нутқи қарсаклар билан бир неча марта бўлиниб турди.

* * *

7 апрель кечқурунги мажлисда КПСС XXIII съезди кун тартибидаги навбатдаги масалани қараб чиқишга — партиянинг марказий органларини сайлашга киришди.

Съезд 8 апрелда ўз ишини давом эттиради. (ТАСС).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

КОЛХОЗДА КИНО САНЪАТИ БАЙРАМИ

ЎРТА ОСИЁ ВА ҚОЗОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАЛАРИНИНГ ФЕСТИВАЛИ

Жонажон диёримизнинг пойтахти Тошкентда ўтаётган Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари кинофестивалининг қатнашчилари 7 апрелда Тошкент областидаги бир қанча колхозларнинг меҳнаткашлари билан учрашдилар.

Таниқли тожик кино санъаткори, Тожикистон кинематографчилари союзининг раиси Б. А. Кимёгаров раҳбарлигидаги делегация аъзолари тушган машина пойтахт областининг Янгийўл районидаги донги чиққан Ҳ. Турсунқулов номли колхоз сари йўл олади. Меҳмонлар колхозга кириб борганларида ҳашаматли клуб олдида колхоз меҳнаткашлари, бўйинларига лоларанг галстук тақиб олган пионер ва ўқувчилар ўйин-кулги қилиб туришган эди. Қарсаклар, дўстона салом-аликлар, хандон кулгилар яна авжига чиқади. Машҳур пахта устаси, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони марҳум Ҳамроқул Турсунқуловнинг муносиб шогирди, колхознинг раиси Ўсар Жўраев тожикистонлик азиз меҳмонларга, ташриф буюриб келганлари учун колхозчилар номидан миннатдорчилик билдиради.

Кинофестиваль қатнашчилари хўжалик ишлари билан танишадилар. Собиқ раис Ҳ. Турсунқулов хотираси учун унинг катта портрети ёнига гулдасталар қўядилар. Колхоз клубида ташкил этилган хўжалик ишлаб чиқариш кўргазмасини, халқлар дўстлиги фотомонтажини ва ҳурмат тахтадаги илғор колхозчилар фотосуратларини мароқ билан томоша қиладилар. Боғчасини, мактаб-интернатни бориб кўрадилар. Колхоз меҳнаткашларининг турмуши, иши билан қизиқадилар.

Кечқурун клубда катта учрашув бўлади. Янгийўл район партия комитетининг секретари С. Сайдалиев тантанали кечани очиб, республикамиз пойтахтида ўтаётган кинофестиваль ҳақида гапиради. «Ўзбекфильм» студиясининг редактори Қ. Мирмуҳамедов колхозчиларга азиз меҳмонларни таништиради. Тожикистон халқ артисти, давлат мукофоти лауреати, ўзининг «Рўдакий», «Ҳасан аравакаш» каби ажойиб фильмлари билан ўзбек томошабинларига яхши таниш бўлиб қолган Борис Алексеевич Кимёгаров, атоқли адиб Садриддин Айнийнинг «Судхўрнинг ўлими» асари асосида ишланган фильмда — Қори Ишкамба ролини ижро этган республика халқ артисти Зокиржон Дўсматов, шу фильм оператори Анвар Мансуров, «Нисо» фильмида бош ролни ўйнаган ёш кино актриса Галия Пўлатова, тожик киношунослари Элла Тарасова ва Сайфи Жўрабоев ҳамда меҳмонларга ҳамроҳ бўлиб келган «Ўзбекфильм» студиясининг режиссёри, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Алберт Хачатуровларнинг номини тилга олганда залдагилар қарсаклар чалиб уларни олқишлайдилар. Таниқли кино актёр З. Дўсматов, делегация бошлиғи Б. Кимёгаров, колхоз хотин-қизлар советининг раиси Д. Одилова, колхоз раиси У. Жўраевлар сўзга чиқиб, кинофестиваль ҳақида, қардош халқлар ўртасидаги маданий алоқа, дўстлик ва ҳамкорликнинг яхши анъаналари тўғрисида гапирадилар.

Тантанали учрашув охирида «Ўн икки соатлик умр» бадиий фильми намойиш қилинди.

Шу куни Тошкент шаҳридаги «Москва» кинотеатрида ҳам тожик кино санъаткорлари билан томошабинларнинг учрашуви бўлиб ўтди. Бу ерда «Судхўрнинг ўлими» картинаси кўрсатилди.

Кеча Ўзбекистон Ёзувчилар союзида «Ўрта Осиё ва Қозоғистон миллий кино санъатининг тараққиёт йўллари» темасида симпозиум ўз ишини давом эттирди.

А. ЮСУПОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — қўшиқлар. 9.30 — Ф. Харротов чалади. 9.45 — КПСС XXIII съезди материаллари (тож.). 10.10 — Концерт. 10.30 — Топишмоқли концерт. 11.10 — Илғор маданият ташаббускорлари. 11.25 — Куйлар. 12.15 — Спорт эшиттириши (рус.). 12.30 — Қўшиқлар. 12.50 — Белоруссия радиоси эшиттириши (рус.). 13.40 — Фортепьяно пьесалари. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. 16.15 — Музикали соат. 17.20 — Уйғур куйлари. 18.10 — Соловьёв-Седой қўшиқлари. 18.30 — Концерт. 19.20 — Озарбайжон куйлари. 20.00 — «Октябрь» радиостанцияси. 20.30 — Эстрада рақс концерти. 21.20 — Концерт. 22.10 — С. Бобоев. «Ҳамза» операси (монтаж).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ ТЕЛЕСТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

17.00 — **Ўрмон қиссаси** (телефильм).

Рус тилида: 17.25 — **Телевизион янгиликлар.**

Ўзбек тилида: 17.40 — **Тинч океанда,** 18.50 — **Истиқбол эгалари** тележурнали, 19.50 — **Ҳосил** (Тошкент телестудияси ишлаган фильм премьераси). 20.00 — **Телевизион миниатюралар** («Ёшлик» студияси). 20.40 — **Телевизион янгиликлар.**

20.55 — **Эртанги кун программаси.**

21.00 дан

МОСКВА ТЕЛЕСТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

(тажриба тариқасида)

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ ТЕЛЕСТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 18.00 — **Расм чизамиз, Салом, Ниагата** (болалар учун телефильмлар). 18.25 — **Дўстимиз Ромен Роллан** (ҳужжатли фильм). 18.45 — **Кичик комедиялар.** 19.50 — **Концерт,** («Ла Скала» театри солистлари ижросида).

Ўзбек тилида: 21.05 — **Осмон калити** (бадиий фильм). 22.25 — **Концерт.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/IV да **Подшо қайлиғи.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/IV да **Қонли сароб,** 10/IV да кундуз **Қотил,** кечқурун **Сарвқомат дилбарим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/IV да **Кимга тўй, кимга аза,** 10/IV да **Ўғил уйлантириш.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Лўлилар»** аттракциони ва бошқа цирк томошалари.

КИНО

Озодликнинг биринчи куни — «МИР» (кундуз ва кечқурун), СОБИР РАҲИМОВ номли (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 6 ва 8 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 11, кеч 7 ва 10-40 минутда). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 12, 4 ва кеч 8 да). «ИСКРА» (эрталаб 9 ярим ва кундуз 4-20 минутда). «МОСКВА» (эрталаб 10, 12, 4, кеч 6 ва 8 да).

Почта поездининг таланиши — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (тоқ соатларда). «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

Ўғлингиз ва биродарингиз — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кундуз соат 1, 5, ва кеч 9 да), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз 5, кеч 6-45 минут, 8 ярим ва 10 да), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Сурайё (ўзбек тилида, кеч соат 6-40 минутда), **Геракл жасорати** (эрталаб 11 ярим, кундуз 1-20 минут ва 5 да), **Бубе қайлиғи** (кундуз 3, кеч 8 ва 9-40 минутда) — НАВОИЙ номли.

Питкиннинг касалхонадаги саргузашти — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз 12, 4 ва кеч 10 да). «ИСКРА» (кундуз 5 дан).

Дўстим, Колька — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кундуз соат 3 да).

Нонушта билан ўтган тўй (кундуз соат 2, кеч 6 ва 9-45 минутда), **Ёшлик йиллари** (эрталаб 10 да) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

У қизга айтинг — «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 10, 11-45, кундуз 1 ярим ва 3-15 минутда), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Куз ҳали узоқ — «МОСКВА» (кундуз соат 2 ва кеч 9-40 минутда).

Ошиқ пингвин — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Кўк кўрфаз капитани — «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10 да).

Сурайё — «ДРУЖБА» тоқ соатларда).

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Мустай Карим асари

Ой тутилган тунда

3 пардали трагедия.

Ўзбекистон халқ шоири **Зулфия** таржимаси.

Саҳнага қўювчи — Бошқирдистон АССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Ш. М. Муртазина,** рассом — РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **М. А. Арслонов,** режиссёр — **Ҳ. Аппанов.**

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

10 апрель кундуз соат 3 да 4—6 синф ўқувчилари учун музикали лекторий абонементи бўйича:

«ЛЕНИН ВА МУЗИКА»

деган темада

олтинчи

КОНЦЕРТ-ЛЕКЦИЯ

Лектор — музикашунос **Тавур Жумаев.**

Концертда: Ўзбек давлат филармониясининг ўзбек халқ чолғу оркестри, хор капелласи, торли квартети, ўзбек ашула ва рақс ансамбли, СССР халқ артисти **Саодат Қобилова,** Ўзбекистон ССР халқ артисти **Насим Ҳошимов,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Сасон Беньяминов, Тоштемир Шарипов** ва солистлар қатнашади.

Абонементлардан ташқари билетлар Концерт зали кассасида ва район кассаларида сотилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64969.

Р.08299. Г. 1092.